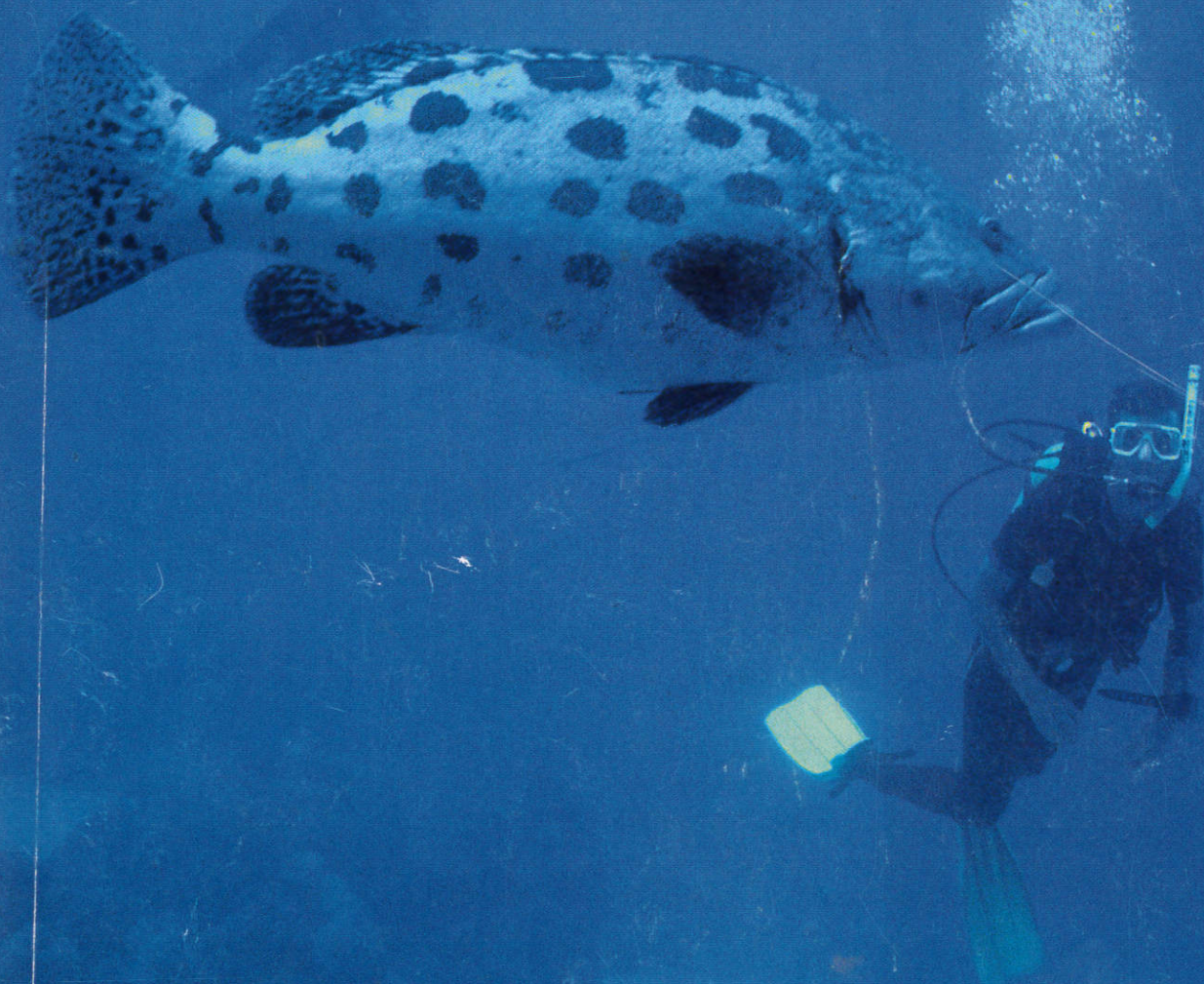

AUS NZ MyPlanet MAGAZINE

PUBLISHED BY AUSTRALIAN NEW ZEALAND FRIENDSHIP SOCIETY

MyPlanet

NO. 3 SEP 2002

Utgivare

Australian New Zealand Friendship Society
ISSN 1103-064 - AUS/NZ MyPlanet Magazine
Nr 3 - September 2002 - 19. årg
Upplaga: 33.000 exemplar

STYRELSE

Ordförande

Lars Rubensson ■ Tegnergatan 17
856 43 Sundsvall ■ Tel. 060-151 507

Vice ordförande

Leif Johansson ■ Vildrosvägen 22
574 50 Ekenäsön ■ Tel/fax: 0383-307 55

Kassör

Peter Hagström ■ Hultgatan 4
343 36 Älmhult ■ Tel. 0476-149 26

Sekreterare

Douglas Owen ■ Bergvägen 13
141 71 Huddinge ■ Tel. 08-464 7491

Ledamot

Nicole Williams
c/o Richber ■ Smedjevägen 1, 3 tr.
167 32 Bromma ■ Tel. 070-471 5192

Suppleant och ansvarig utgivare

Hugo Berch ■ Össjö Gård
266 91 Munka-Ljungby ■ Tel. 0431-433 032

Medlemskap

125:-
Gäller för ett kalenderår och per hushåll.
Vänligen kontakta oss för mer information.

Redaktionsgruppen

Anette Kjær Mathiesen
Annica Jansson
Bente Hammer
Else K. Knudsen
Ingrid Våset

Deadline Sista manusdag för nästa nummer av MyPlanet Magazine som utkommer 4 december 2002 är 20 oktober.

De i artiklarna framförda synpunkterna är författarnas egna och delas inte nödvändigtvis av Vänskapsföreningen. Redaktionen förbehåller sig rätten att redigera och förkorta artiklar och insända bidrag. Kopiering med tydlig källangivelse är tillåten.

Tryck

Rounborgs grafiske hus, DK-7500 Holstebro

Beskyddare

Australiens Ambassadör i Sverige,
Stephen Brady

Kontakta oss

MyPlanet Sweden
Roslagsgatan 35 - 37
113 54 Stockholm
Tel: 08-442 98 80
sto@myplanet.com

MyPlanet Education

Stockholm: tel. 08-15 24 42
(tel.tid. studier: 9. - 12.30)

MyPlanet Sweden
Kastellgatan 17 / Box 7124
402 33 Göteborg
Tel. 031-774 00 75

Visumkontoren

Stockholm: tel. 08-442 98 98
Göteborg: tel. 031-132680
Telefontid för båda kontoren:
9 - 12

Havet gömmer på många hemligheter och upplevelser, till vilka ett dykcertifikat inte är den enda inträdesbiljetten. I detta nummer dyker vi i både bildlig och bokstavlig bemärkelse ner i havets förunderliga värld. I sällskap har vi bl.a. Johnny Haglund, som på framsidan är förevigad i ett möte med en potatistorsk.

- 4 Att simma med valhajar
- 6 Vetetraden mellan Åland och Australien
- 8 En souvenir i förskott
- 9 MyPlanet Shop
- 10 Framtiden är inte klar för valets vindar
- 12 MyPlanet aktiviteter
- 14 Nya Zeeland expedition
- 16 Hajarna återintar Sydney
- 18 En tyst, blå fantasivärld
- 20 MyPlanet aktiviteter
- 22 5000 km i cykeltrailer
- 23 En erfarenhet rikare
– ge den till andra medlemmar
- 24 Ny styrelse
- 25 Australien runt på skattjakt
- 28 Poor Knights Wonderland
- 30 Populära dykställen i Nya Zeeland
- 30 Fantastiska Fiordland
- 31 På havets botten
- 32 Havets skafferi

Haven Down Under

Detta nummers tema är havet, vilket är ganska naturligt om man ser till Australiens och Nya Zeelands geografiska belägenhet. De tillhör båda den lilla grupp länder som är helt omslutna av havet och dessutom bor huvuddelen av befolkningen i kustzonen med direkt kontakt med havsmiljön. Särskilt i Australiens fall har det lett till en subkultur med stranden som centralpunkt i livet. Så finns också i de kustnära vattnen sådana världs naturklenoder som Stora Barriärrevet och runt Nya Zeelands norra ö några av världens bästa "big-game" -fiskeområden med ett siktdjup på upp till 100 meter.

Att kustvattnen är så pass opåverkade av mänsklig aktivitet beror givetvis på låg befolkningstäthet i kombination med måttlig industrialiseringsgrad. Men nu hotas även dessa områden av överexploatering. Ekoturismen och dess många välmenande utövare håller, paradoxalt nog, på att bli ett av de större miljöhoten för fragila ekosystem. År 2002 har FN proklamerats som the International Year of Ecotourism och vid en nyligen avhållen konferens i Ottawa enades 130 länder om riktlinjer för att lindra skadeverkningarna av denna, den mest snabbväxande av alla, turistgrenar. Stora skador kan redan uppvisas i exempelvis Thailand och Brasilien medan Oceanien hittills har varit mer förskonat.

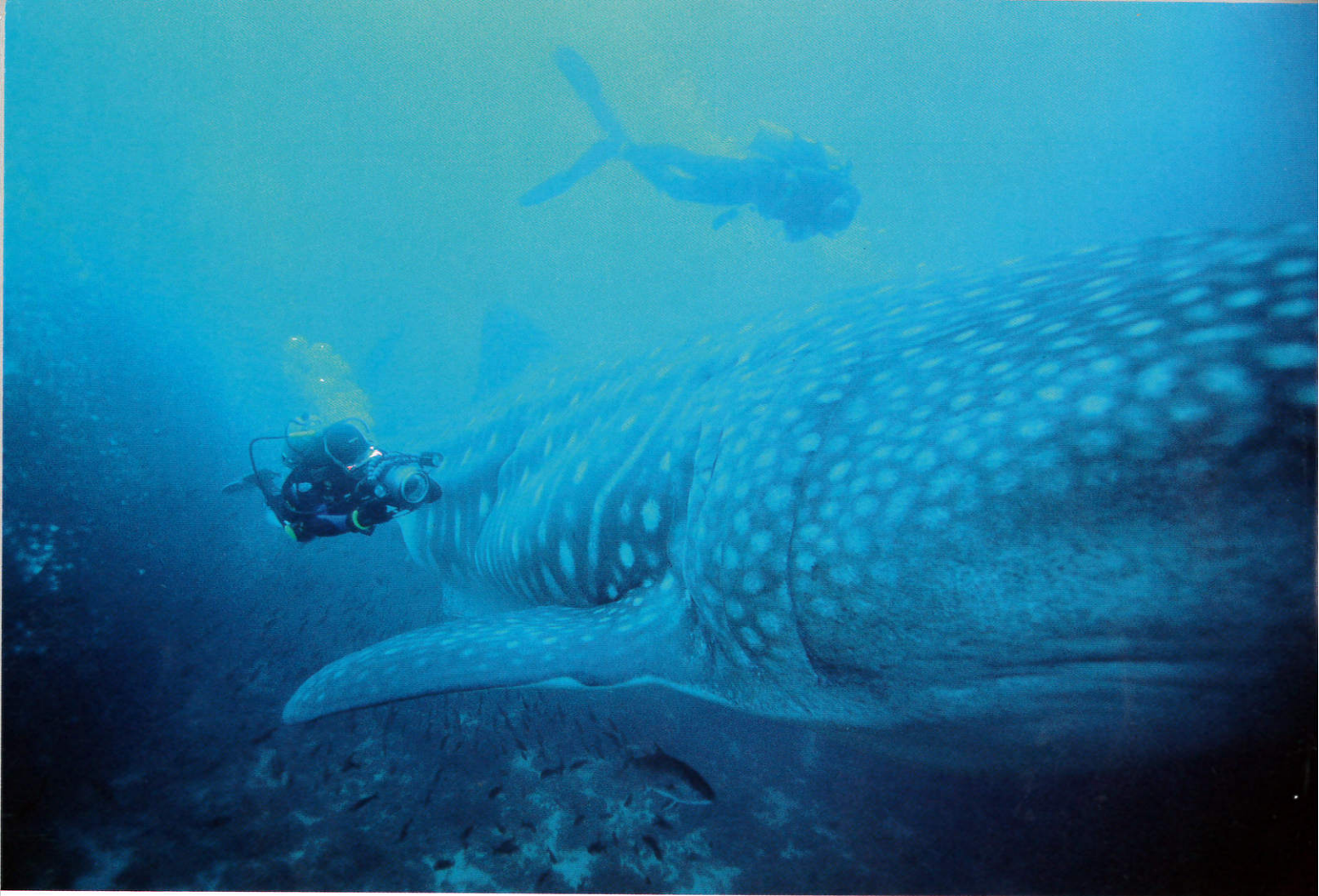
Sedan länge pågår i havsområdena runt Australien och Nya Zeeland ett intensivt fiske i tävlan med framför allt Japan. Även här har resurserna överutnyttjats bl.a. vad gäller det lönsamma tonfiskfisket. Detta har nu reglerats i ett internationellt avtal men marknad och industri driver på. Därför pågår utanför Port Lincoln, strax väser om Adelaide, utvecklandet av världens första kassodling av tonfisk. Ytterligare ett spektakulärt exempel på australisk påhittighet och entreprenörsanda.

Alla miljöhot till trots kommer dock den framtida resenären till både Australien och Nya Zeeland under överskådlig tid förhoppningsvis kunna njuta av denna jords mest orörda och intressanta marina miljöer. Som vanligt är bilar många tusen gånger farligare än saltvattenkrokodiler och hajar, som nöjer sig med högst ett par offer per år.

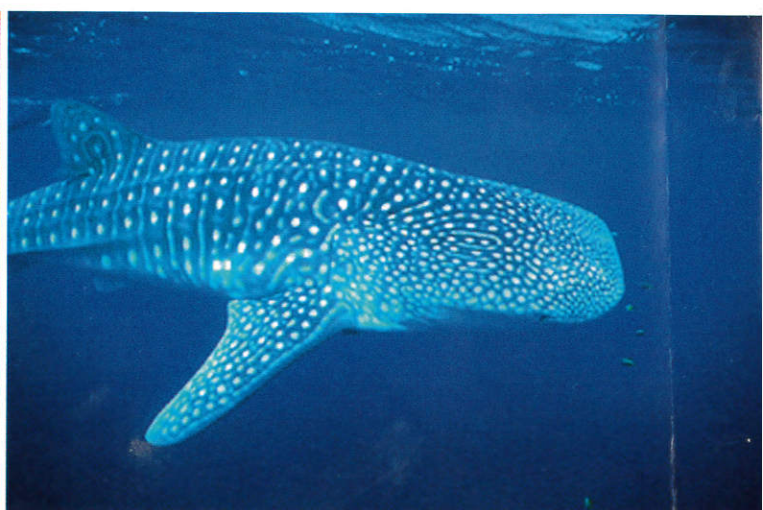
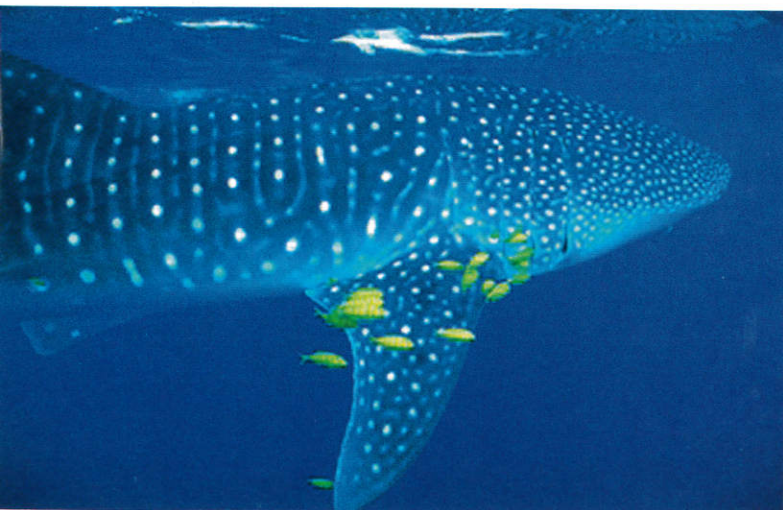
Hugo Berch

Ansvarig utgivare för MyPlanet Magazine

Valhajar. Det låter farligt. Det visar sig också att det kommer att behövas en stor portion mod.

Att simma med val

Vi (Peter 45, Bente 45, Jesper 19 och Marie 17) hade pratat om valhajar (Whale Sharks) sedan vi beslutat oss för att resa till Western Australia. Vi visste också före ankomsten till Australien att dagsutflykten skulle kosta ca AUD 300 per person. En förfärligt massa pengar!

Vi övernattade i Coral Bay, som ligger 120 km söder om Exmouth. Här kan man både snorkla, simma med valhajar och rockor eller bara lata sig på stranden. Vi beställde våran "Whale Shark- utflykt" och inställde oss förväntningsfullt nästa morgon kl. 7.45. Vi var 12 deltagare den dagen. Backpackers från Irland, australiska äkta par och oss fyra. Alla fick varsin vådräkt, simfenor och snorkelutrustning och så gav vi oss vi väg ut på det öppna havet. Resan ut tog ett par timmar och under tiden blev vi bjudna på kaffe, te, mineralvatten och solskyddsmedel med faktor 30.

Knölvalar som underhållning

När vi åkte på utflykten, den 3 juli, var det i slutet av valhaj-säsongen men alldeles i

hajar

början av säsongen för knölvalar. På vägen ut såg vi tre knölvalar som underhöll oss. De kastade sig upp i luften – och SPLASH ner i vattnet med en hög kaskad av vatten efter sig. Det verkade som om de tyckte att det var lika fascinerande som vi och roade sig med det i nästan en halvtimme. Härligt för oss, som ivrigt väntade att något skulle hända på vattenytan. Sist på förmiddagen kom den väntade händelsen och det blev en enorm aktivitet på båten. 20 minuter senare nådde vi fram till "vår" valhaj.

Plötsligt blev det allvar!

Att simma med valhajar låter först väldigt

enkelt. Man simmar väl bara bredvid dem? Jag borde vetat bättre! Vi blev uppdelade i två grupper. Guiderna var milt sagt beslutsamma och skyndade på oss så att vi fick på oss våra vådräkter. Där stod vi till slut med våra simfenor och försökte kisa genom snorkelutrustningen. Man skulle kunna tro att valhajarna blev skrämda av dessa underliga varelser på båten. Det såg väldigt komiskt ut.

Guiden Carina dök ner i det kolsvarta havet och crawlade mot valhagen. Vi hade blivit undervisade i hur hon ville att vi skulle göra. Strax efter var det dags för den första gruppen att hoppa i. Liksom Carina skulle vi crawla fram till valhagen. Det lyckades vi inte med. Därefter hoppade den andra gruppen ner i vattnet ett par hundra meter längre fram. De lyckades inte heller att simma fram till Carina. Guiderna försökte lära oss hur vi skulle göra för att lyckas. Efter ett par försök hade de flesta av oss kommit på fitnessen; vänta 20 - 30 sekunder tills valhagen långsamt kommer förbi. Då kan du crawla bredvid den en stund.

Så gick det förvisso inte till för mig. En valhaj är mellan 4 och 12 meter lång. Ett stort gap är öppet hela tiden, eftersom den äter småfisk och plankton. Vi fick veta att man först kunde se valhagen ungefär 6 meter framför oss. Om den kom emot oss, skulle vi bara snabbt simma till höger eller vänster. Bra! Jag var milt sagt skräckslagen. En sak är att det kanske kommer en stor valhaj emot mig. Men vad finns det mer i detta kolsvart hav? Efter det första försöket med att crawla och därefter vänta 3 - 4 minuter på att bli upphämtad av båten, hade jag fått nog. Jag var nästan i panik och tyckte att jag hade fått nog med upplevelser för mina AUD 300. Jag var beredd att betala AUD 100 till för att inte komma i vattnet igen....

En räddande ängel

En mycket söt och trevlig guide hade som uppgift att videofilma både oss och valhagen. Hon liknade en blandning av en delfin och en sjöjungfru. Hon kom fram till mig efter en kvart och erbjöd sig att visa mig valhagen. Hon lovade att hålla mig i handen. Lite pinsamt att som 45-årig behöva säga "ja, tack" men jag var skräckslagen. Vi hoppade i vattnet och hon simmade fram till mig inom loppet av fem sekunder. Jag blev närmast "buren"

runt i vattnet och plötsligt kände jag ett litet tryck i handen – och där kom en sex meter lång valhaj. Det kändes inte så skrämmande längre med henne vid min sida. Ett enormt djur med ett jättegap simmade långsamt förbi oss. Brun med vita prickar. En gigantisk stjärtfena daskade långsamt från sida till sida.

Vi simmade en liten bit bredvid den och till slut var vi tvungna att ge upp på grund av mitt tempo. Jag blev återigen lämnad i det kolsvarta havet och väntade på att bli upphämtad av båten. Väl i säkerhet på ombord var jag kvar på båten resten av tiden, där jag hade haft den största upplevelsen. Jag kunde ju i detalj förklara hur stor och speciell denna valhaj var. Hur elegant och långsamt den rörde sig utan att låta sig skrämmas av dessa underliga turister. Att min familj simmat bredvid exakt samma valhaj 12 - 14 gånger under samma tid, är en helt annan historia.

Efter en timmes upplevelse bestämde kaptenen att det var nog för valhagen. Den behövde lugn och ro igen, även om det inte såg ut som om den tog speciellt mycket notis om oss. Vilken fantastisk upplevelse för oss alla! Guiden Carina hade crawlats oavbrutet i nästan en timme. Delfinen/sjöjungfrun hade filmat oss alla och dessutom hjälpt ett par skrämda turister. Kaptenen hade hämtat oss som lovat varje gång vi hoppade i vattnet. Livräddaren hade hela tiden ögonen på oss. Att dessutom havet var så vänligt att visa oss valhajar, knölvalar, delfiner och revhajar var helt överväldigande. Kan varmt rekommenderas till alla över 12 år. ■

Info

Heldagstur från Coral Bay
Vuxen 1 725 kr
Barn (min. 10 år) 1 100 kr
Priserna gäller under april/maj 2003.
Kan beställas/köpas hos MyPlanet.

Under segelfartygens storhetstid var det många skandinaviska fartyg som seglade till Australien och återvände med vete och korn. Vi gör här en tillbakablick på epokens slutskede, då Åland var starkt representerat i denna handel.

Vetetraden mellan Åla

Text: Göte Sundberg

Foto Ålands Sjöfartsmuseum

Den s.k. vetetraden mellan Australien och England var den sista rutt dessa fartyg kunde användas på för att få någon lönsamhet. Detta tack vare de 'förhärskande vindarna', passader-na i Atlanten och västvindarna mellan 40 och 60 sydlig latitud både på ut- och hemresan. Fartygen seglade alltid med västvindarna från Atlanten förbi Goda Hoppsudden och över Indiska Oceanen till Australien.

1881-1882 gjorde den åländska barken MARIEHAMN en jorden-runt resa där hon som första åländska fartyg besökte Australien. Därefter besökte hundratals åländska segelskutor de australiska hamnarna. De flesta besöken gjordes i början av 1900-talet. Trafiken kulminerade under 1930-talet då Åland hade världens största flotta av oceangående segelfartyg. Sjöfartsrådet Gustaf Eriksson i Mariehamn ägde ensam 14 stora tre- och fyrmastade barkskepp samt en fullriggare – alla i trafik 'down under'. I resten av världen fanns samtidigt totalt 7-8 liknande fartyg i trafik.

Vetehamnarna Down Under

Fartygen hämtade nästan alltid sin last i någon av hamnarna i Spencer Gulf. De kom ofta först till Port Lincoln. När skepparna fick ankra innanför Boston Island kände de sig som hemma. Det var nästan som att komma till Västra hamnen i Mariehamn. Om de inte fick någon last i Port Lincoln fick de order om i vilken annan hamn de kunde hämta sin last.

De kunde få segla till Tumby Bay, Whyalla, Port Augusta, Port Germein, Port Pirie, Port Broughton, Wallaroo eller Port Victoria. Att det blev just i dessa hamnar som de hämtade

sin last i berodde på att det fanns stora vetedlingar i södra Australien och att hamnarna här var lättillgängliga för segelfartyg. Någon enstaka gång kunde de även hämta last i Port Philip Bay, Melbourne, Geelong eller Sydney.

Än idag finns det personer i ovan nämnda hamnstäder som minns hur det såg ut då fartygen låg på redan eller vid kajen och lastade. Den 5-6 januari 1934 anlände 11 fartyg (varav 9 åländska) inom loppet av 24 timmar till Port Victoria. En oförglömlig syn för den lokala ortsbefolkningen.

Brustna hjärtan

Det var en stor händelse för den lokala ortsbefolkningen i dessa små städer när de stora fartygen kom på sitt årliga besök i slutet av december eller början av januari månad. Besättningen, som mest bestod av unga pojkar, hade då varit till sjöss i minst tre månader. Lastningen tog flera veckor och pojkarna hann bli väl bekanta med traktens flickor. Det ledde till många ömsesidigt brustna hjärtan då sjömännen var tvungna att vinka farväl för att resa hem. Hemresan lades vanligtvis – tack vare västvindarna – över Stilla Havet och runt

Kap Horn. Efter avlastning i England seglade fartygen hem till Åland för att i september bege sig ut på nästa resa till Australien.

Den sista stora segelfartygsflottan

När andra världskriget bröt ut 1939 hade Gustaf Eriksson fortfarande 11 fartyg kvar. Tre av dem, 4mbk (fyrmastad bark) PASSAT, POMMERN och VIKING hade redan kommit tillbaka till Mariehamn för sitt årliga besök. De blev liggande där under hela kriget. Den fjärde, 4mbk OLIVEBANK var på väg hem till Åland från England när hon seglade på en mina i Nordsjön och sjönk. Hon blev därigenom inte bara Ålands utan hela Finlands första krigsoffer till sjöss under andra världskriget. 4mbk LAWHILL beslagtogs av Sydafrika och 4mbk PAMIR av Nya Zeeland.

LAWHILL seglade mellan Sydafrika och Australien med finsk besättning under hela kriget trots att länderna officiellt var i krig med varandra!

Tor Lindqvist, född i Lovisa och idag bosatt i Chelsea utanför Melbourne, var matros ombord på LAWHILL. Han har senare utfört ett beundransvärt riggerarbete på museifartyget

Ceremonin i Port Vic då gatunamnen döptes om efter segelfartyg.

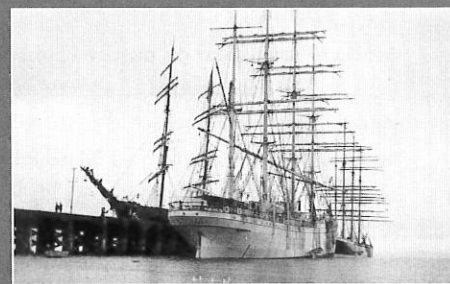
nd och Australien

Barken MARIEHAMN.

4mbk PAMIR.

Port Victoria på 1930-talet.

POLLY WOODSIDE i Melbourne. Han har bl.a. sytt ett helt ställ segel åt henne. PAMIR seglade hela kriget mellan Nya Zeeland och USA. När kriget var slut fick Gustaf Eriksson tillbaka sina två fartyg.

En epok är över

I september 1946 skickade Gustaf Erikson ut VIKING och PASSAT från Mariehamn. Båda förde med sig trävirkeslaster från Finland till Sydafrika. De kom så småningom till Port Victoria där de återigen lastade vete för transport till England. PASSAT och PAMIR blev de sista segelfartygen som tog vetelaster i Port Victoria. PAMIR avgick den 28 maj 1949 och som den sista av dem alla lämnade PASSAT 'Port Vic' den 2 juni samma år. PASSAT seglade ifatt och förbi PAMIR som passerade Kap Horn den 11 juli som hela världens sista segelfartyg med vetelast från Australien till England.

Sjöfartsmuseerna berättar historien

I sjöfartsmuseet i Port Adelaide finns en permanent utställning som beskriver mycket av Gustaf Erikssons segelfartyg. I Wallaroo finns även ett trevligt litet museum med stor

dokumentation över de åländska segelfartygen. Ålands sjöfartsmuseums mobila utställning 'The Last Windjammers' kunde ses i Port Adelaides sjöfartsmuseum under utställningens turné i Australien. I närheten av Port Lincoln i södra Australien grundade den i Finland födde timmermannen, Axel Stenross från OLIVEBANK ett sjöfartsmuseum. Han hade senare gått iland och blivit båtbyggare. Efter hans bortgång har detta museum byggts ut på ett mycket förtjänstfullt sätt och är idag värt ett besök.

Farmarhustrun Rhoda Heinrich i Maitland, NSW, skrev 1976 en mycket intressant och informativ bok, 'Wide Sails and Wheat Stacks', som utförligt behandlar fartygen som transporterade vete och lastningen av dessa.

Gator uppkallade efter fartygen

Vid en särskild ceremoni 1986 i samband med Sydaustraliens 150-års jubileum som delstat gav man de fyra gatorna First, Second, Third och Fourth Street i Port Victoria namn efter de fyra sista segelfartygen som lastade vete i hamnen. Medlemmar av den australiska sektionen av Kap Hornklubben som seglat på de

fyra fartygen var inbjudna som hedersgäster för respektive fartyg. Det var Johan Tribe för VIKING, Keith McCoy för PAMIR, Chriss Hall för LAWHILL och Bob Ryan för PASSAT.

Tack vare förbindelser mellan Ålands sjöfartsmuseum och motsvarande institutioner i Australien och många privata kontakter förkommer fortfarande ett livligt utbyte mellan Åland och Australien. ■

Vi presenterar:

Göte Sundberg gick till sjöss 1946 och seglade bland annat två resor till Australien. Han avlade sjökaptensexamen 1955 och jobbade som styrman på olika fartyg till 1965, då han blev rektor för Ålands sjömansskola. 1980 blev Sundberg chef för Ålands sjöfartsmuseum fram till pensionen 1994. Han har dessutom bl.a. skrivit och publicerat ett 60-tal artiklar om åländsk sjöfart i olika tidskrifter.

En souvenir i förskott

Alla som i september och oktober 2002 beställer en kryssning med "Coral Princess" eller en utflykt till Fraser Island får en fin bok.

Info

Ring MyPlanet på
tel. 08-442 98 80 / 031-774 00 75

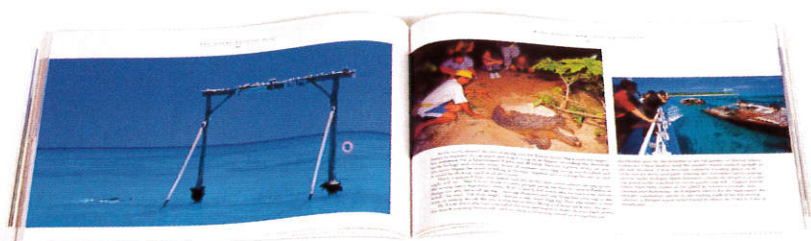
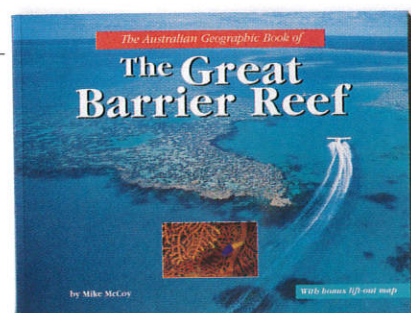
På kryssning

Att åka båt är något av det mest avkopplande som finns. En kryssning är också ett alla tiders sätt att uppleva Stora Barriärrevet och några av de spännande öarna. Kryssningsfartyget "Coral Princess" går mellan Cairns och Townsville och utgör en perfekt inramning åt drömsemestern. Här kan de 54 passagerarna verkligen njuta av tillvaron. Under den fyra dagar långa kryssningen finns många möjligheter att snorkla och dyka, till exempel vid det yttre revet. Vidare går man i land på bland annat Dunk Island och Pelorus Island.

Pris för kryssningen per person: 6 790 kr
I priset ingår fyra övernattnings i dubbelhytt (kategorin Cabin), helpension och utflykter/aktiviteter.

Boka nu så får du den här boken

160 sidor spännande läsning om korallrevets underbara värld. Innehåller massor med fakta och fantastiska färgbilder (Australian Geographic). Alla som beställer en kryssning under september/oktober 2002 och reser under 2003 får boken.

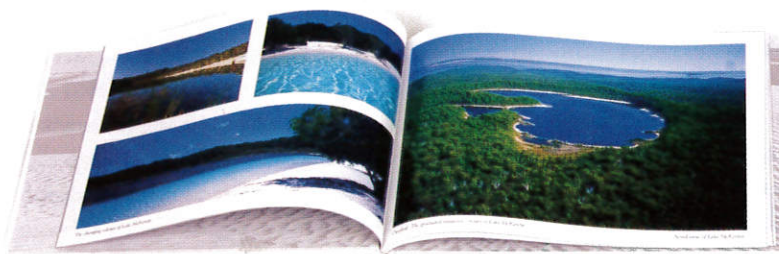
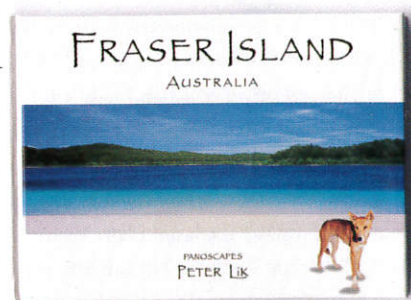
Till Fraser Island

Reser du till den australiska östkusten får du inte missa naturupplevelserna på Fraser Island – världens största sandö. Tillhör du backpacker-kategorin är det bäst och enklast att följa med på en tur från Hervey Bay. På en tvådagars tur får du åka runt på den norra delen av ön i terrängbil, följa med på vandringsturer i regnskogen och sedan ta ett dopp i en av de kristallklara sötvattenssjöarna.

Pris för turen per person inkl. övernattnings och samtliga måltider: 990 kr

Boka nu så får du den här boken

Den kände fotografen Peter Lik är upphovsmannen bakom den här bildkavalkaden från Fraser Island – så att köpa vykort behöver du inte tänka på! Boka turen till Fraser Island nu under september/oktober och res innan 31/3 2003, så får du boken utan kostnad.

MyPlanet Shop

Australien

Lonely Planet – Australia Travel Survival Kit (ny upplaga)	270:-
Lonely Planet – Western Australia	220:-
Lonely Planet – Outback Australia	250:-
Lonely Planet – Great Barrier Reef	220:-
Lonely Planet – Victoria	220:-
Lonely Planet – Queensland	250:-
Lonely Planet – New South Wales	220:-
Lonely Planet – South Australia	220:-
Lonely Planet – Northern Territory	220:-
Lonely Planet – Tasmania	220:-
Lonely Planet – Sydney Condensed	150:-
Lonely Planet – Walking in Australia	
Lonely Planet – Aboriginal Australia	220:-
Lonely Planet – Watching Wildlife Australia	220:-
Lonely Planet – Cycling Australia	220:-
Lonely Planet – Australian Phrasebook	100:-
Lonely Planet – Sean & David's Long Drive	200:-
Lonely Planet Video – Southeast Australia	150:-
Australien – en guidebok B. Nordström	240:-

Australiens Aboriginer Hammarström	150:-
Drömspår B. Chatwin	60:-
Living and working in Australia	250:-
Australia World Travel Map	120:-
Australia Touring Atlas	220:-
Diving Australia	250:-
Sydney Periplus map	100:-

Nya Zeeland

Lonely Planet – New Zealand Travel Survival Kit	250:-
Lonely Planet – Tramping in New Zealand	220:-
Lonely Planet – Cycling New Zealand	220:-
Wilma Guide – Nya Zeeland (på svenska)	200:-
New Zealand World Travel Map	120:-
New Zealand Touring Atlas	220:-
Living and working in New Zealand	250:-
Kiwi tracks Reseberättelser från Nya Zeeland	200:-

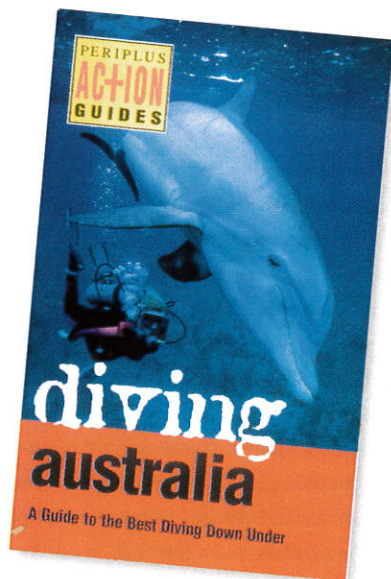
Övrigt

Lonely Planet – Rarotonga & the Cook Islands	200:-
Lonely Planet – South-East Asia on a shoestring	270:-
Lonely Planet – South Pacific	270:-
Resehandboken Om konsten att resa på egen hand	200:-
T-shirt – med aboriginskt konstverk Svart eller vit – storlekar S, M, L och XL	150:-

Höstens bokerbjudande

"Diving Australia- a guide to the best diving Down Under" (Periplus Editions). Neville Coleman och Nigel Marsh tar med dig till de absolut främsta platserna för dykning i Australien. Mer än 200 bilder från Australiens undervattensvärld, gedigen information om den marina floran och faunan samt tips och råd om utrustning, boende och sevärdheter gör detta till den kompletta dykguiden. Följ med på ett undervattensäventyr runt hela Australien!

Ordinarie medlemspris 250 kr.
Nu endast 200 kr.
Gäller fram till den 1/12-2002.

Så här beställer du:

Skicka ett mail till sto@myplanet.com och skriv vilka böcker du önskar beställa samt ditt namn och adress, så skickar vi ett inbetalningskort till dig. Böckerna skickas hem till dig när betalningen är oss tillhanda. Vi bjuder på portot!

MyPlanet

Roslagsgatan 35-37
113 54 Stockholm

Även om Helen Clarks Labourparti fick framgång i valet är det inte klart hur Nya Zeelands nya regering ser ut de kommande tre åren.

Val med osäker ut

Text: Inga Nielsen

I junibrevet berättade jag om ett novemberval, men det blev istället ett julival. Helen Clark valde att tidigarelägga datumet efter att koalitionspartiet (Alliance) splittrats och i ökande takt fick parlamentet att likna en fars. En bidragande orsak var även att Labour i mitten av juni hade så höga opinionssiffror att den kunde bilda en majoritetsregering. Men sex veckor är en lång tid i politiken och valresultatet blev rätt oväntat. Under den förhållandevis korta valkampanjen flyttade sig väljarna från de två stora partierna, Labour och National, till några av de mindre enfrågepartierna där budskap som 'lag och ordning' (zero tolerance on crime) fanns med hos flera. Oron över antalet immigranter användes endast av ett parti medan The Greens förde en skrämselkampanj mot genmanipulation.

Oprövade politiker

Valets obestridde vinnare är ett av de små partierna, United Future, lett av Peter Dunne som bröt sig ut från Labour i mitten av 90-talet. Vid valet 1996 kom han in som den enda representanten för partiet. Detsamma utspelade sig 1999, så hittills har det varit en enmansaffär. Han har fört en tämligen undanskymd tillvaro i parlamentet. Nu ser det dock ljusare ut för Dunne eftersom han fick så många röster vid detta val att partiet ökar till 9 representanter i parlamentet. Något liknande har aldrig tidigare skett i den nyzeeländska historien. Det finns bara en hake och det är det att ingen anar vad de övriga åtta står för rent politiskt. Kanske måste de själva nu ta reda på vad de står för, eftersom ingen av dem hade väntat sig att bli vald.

National står med hängande huvud

I den andra änden av skalan måste National betraktas som valets stora förlorare. Det var förvisso väntat men att det skulle bli så här stort fall förvånade alla, inte minst partiet själv. De förlorade 12 mandat och är nu nere på 27, med 21 % av rösterna – ett allvarligt bakslag för ett parti som har dominerat den politiska arenan under 90-talet. Resultatet är det sämsta i partiets historia och partiledaren Bill English, som endast varit ledare i 9 månader, ska nu ta på sig uppgiften att bygga upp partiets popularitet. Det skall för övrigt också nämnas att den del av Alliance-partiet som behöll det gamla partinamnet åkte helt ut ur parlamentet. Den andra delen, under ledning av Jim Anderton, kom in med två mandat. Hans parti kallar sig nu för The Progressive Coalition Party. Det är det fjärde partinamnet han har uppträtt under!

Vem ska bilda regering?

Äntligen lite om Labour, parlamentets största parti med 52 mandat, som fick två fler än vid senaste valet. Även om det inte är tillräckligt för att bilda den majoritetsregering som Helen Clark hade hoppats på är det tillfredställande för henne och partiet att de trots allt har ökat antalet mandat. Men Clarks uppgift blir nu att hitta en koalitionspartner. Hon sade redan innan valet att hon önskade fortsätta det goda samarbetet med Jim Anderton, men han har ju 'krympt' till endast två mandat från tio i förra valperioden. Majoritetskoalition kan det inte bli om det är 120 medlemmar i parlamentet. Under de föregående 2½ åren har de fått ett gott stöd från The Greens så

varför inte införliva deras åtta medlemmar i koalitionen och uppnå en bekväm majoritet med 62 stycken?

En het potatis

Beklagar, det kan inte undvikas, här kommer genmanipulationen i vägen. Vi har ett moratorium för genmanipulation – ett officiellt förbud, som säger, att inget genmanipulerat material får komma utanför laboratorier. Moratoriet löper ut oktober 2003, men regeringen vill upphäva det och tillåta försök ute under sträng kontroll. The Greens ståndpunkt är: "Hit men inte längre!" De vill istället förlänga förbudet och vill, under inga omständigheter, gå med på att upphäva det. Även om det betyder regeringens fall. The Greens är således uteslutet som koalitionspartner men har lovat att stötta i andra sammanhang.

Detsamma gäller United Future som, trots att Peter Dunne i den föregående valperioden systematiskt motsatte sig alla Labours lagförslag, nu gärna vill gå dit maktens vindar blåser. Veckan efter valet är det således fortfarande inte fastlagt hur regeringen kommer att se ut, så följ med på New Zealand Herald's hemsida: www.nzherald.co.nz

Uppsving och optimism

Vad fick då 41% av väljarna att rösta på Labour som ledare av regeringen de följande tre åren? Först och främst har ekonomin inte varit bättre på många år. Jordbruket har upplevt ett stort uppsving, särskilt mjölkproducenterna, som i sin tur har gett positiva återkopplingar på hela den nyzeeländska ekonomin. Jordbrukssektorn är den näringsgren som är

gång

Det nya nationalmuseet i Wellington, Te Papa Tongarewa, visar det nyzeeländska folkets historia.

den största införaren av utländsk valuta. I kölvattnet av detta har det skapats över 100,000 nya jobb. Det innebär att arbetslösheten på 5 procent är den lägsta på flera år.

Brist på kompetent arbetskraft

Faktiskt har det uppstått en ny situation eftersom det nu fattas kompetent arbetskraft inom åtskilliga områden. Hantverkare och sjuksköterskor råder det stor brist på, speciellt i de mer avlägsna delarna av landet. Och sådana har vi gott om. I exempelvis Alene i

Canterbury behövs det över 700 jordbrukare.

Jag nämnde tidigare att ett av partierna förde sin valkampanj med skrämselbilder av för många invandrare. De skjuter fullständigt förbi målet. Tvärtomot behöver vi fler invandrare, inte bara för att tillsätta de nu lediga tjänsterna utan också för att öka skatteunderlaget så att det framöver blir pengar till sociala utgifter, så som pensioner till en växande äldre befolkning. Under de senaste 12 månaderna, fram till 1 juli 2002, ökade befolkningstalet med 53,000 via invandring. Av dessa var en

hel del "kiwis", som återvänt efter några år "overseas", nu när det finns arbete att få. Så vi närmar oss nu 4 miljoner. ■

Vi presenterar

Inga Nielsen har bott i Dunedin, Nya Zeeland, sedan 1990 och arbetade förut inom den förebyggande hälsovården. (Public Health).

MyPlanet

presenterar höstens spännande aktiviteter

Äventyrskväll

Foto: Tourism New Zealand.

För dig som har drömt om att åka skidor i Rocky Mountains, klättra i Nya Zeeland eller kanske paddla havskajak i Kanada, är detta kvällen för dig! Låt dig inspireras av spännande föredrag och vackra bilder från äventyr i USA, Kanada, Australien och Nya Zeeland. Vi har bjudit in vagabonder som kommer att dela med sig av sina erfarenheter från de fyra länderna.

Måndag 30 september, kl. 19.00
Göteborg

Burgårdens gymnasium
Skånegatan 20

Torsdag 3 oktober, kl. 19.00
Stockholm

Bygget Konferens & Fest
Norrländsgatan 11, 4tr.

Fri entré för medlemmar i Australian New Zealand Friendship Society.
Övriga 40 kr. Ingen föranmälan.

Vinafton

Foto: Tourism New Zealand.

I samarbete med vinexperten Jay Andersson och Vin- och Sprithistoriska museet anordnar vi en vinkväll i höst, både för medlemmar och vänner till dessa. Vinprovning och vinhistoria står på programmet! Missa inte chansen att lära dig mer om vinerna från Down Under och Over There!

Vinhistorisk vandring i museet följt av provning av 3 viner från Australien, Kalifornien och Spanien. Därefter inspirerar Jay oss om vinerna från våra 4 länder.

Torsdag 26 september kl. 18.00
Stockholm

Vin och Sprithistoriska museet
Dalagatan 100

Pris 200 kr. Obligatorisk föranmälan. Pengarna betalas vid entrén. Vi träffas innanför entrén.

Antalet deltagare är begränsat. Obligatorisk föranmälan senast den 15 september. För mer information är du välkommen att höra av dig via email eller telefon till Cecilia på MyPlanet: cel@myplanet.com eller 08-442 98 80.

MyPlanet Education

Reading Recovery Programme, Working Holiday & Studier Down Under

Kl.18.30-20.00

Seminarium Reading Recovery Programme

Nya Zeeland är i många avseenden framstående och nytänkande inom det pedagogiska området. Professor Marie M. Clay, läsforskare vid Aucklands Universitet, utarbetade i början av 70-talet metoden Reading Recovery Programme. Hon ansåg att det var av största vikt att barnen tidigt fick intensiv träning för att uppleva känslan att lyckas och inte tappa självkänslan! Kaisa Linder - lågstadielärare, specialpedagog, utbildad på Nya Zeeland, ger oss en inblick i läs- och skrivprocessen samt berättar om sina studiebesök på Nya Zeeland.

Avgift: 100 kr, betalas vid entrén. Seminariet riktar sig först och främst till förskole- och lågstadielärare men alla som är intresserade av pedagogik i synnerhet och Nya Zeeland i allmänhet är naturligtvis varmt välkomna!

Kl.20.00-21.30

Seminarium om Working Holiday och studier Down Under

Cecilia Eliaeson och Erica Svensson från MyPlanet informerar om Working Holiday visum och studier Down Under. Efter in kort introduktion finns gott om tid för dig att ställa dina frågor till oss!

Fri entré. Ingen föranmälan.

Stockholm

Tisdagen 15 oktober, kl. 18.30-21.30

ABF-Huset, Zeta-salen
Sveavägen 41

SkyTransport

erbjuder 15 % rabatt !

Bagage- och flygfraktservice över hela världen på Arlanda och Landvetter för företag, organisationer och privatpersoner

08-7977680

031-941795

www.skytrans.se

Text: Bo Landin

Foto: Marianne Landin

Jordens tuffaste klimat

Längst i söder ligger Stewart Island. Det är snabbgående katamaraner som regelbundet går ut till ön, och resan i sig är spännande för vi färdas genom stora flockar av marina fåglar; liror och albatrosser. Landningsplatsen på ön kallas Halfmoon Bay, och där ligger Oban – ett lugnt litet samhälle med några hundra invånare. Jag förstår snart av de historier jag får höra att det är en osedvanligt lugn och fin dag jag får uppleva direkt vid ankomsten. Stewart Island är störst av en handfull öar som ligger söder om Nya Zeelands södra huvudö. Det är öar som utsätts för jordens tuffaste klimat; med rytande vindar som sveper runt hela södra halvklotet och med kyla som pressas upp från Antarktis i söder. De första som sökte sig mot öarna – flera decennier efter det att Kapten Cook funnit dem – var våghalsiga valfångare som seglade i vattnen kring Antarktis, och som behövde landbaser lite längre norrut på jordklotet. Andra seglade på de långa handelsrutterna och om de överlevde stormarna till havs, stod de inför än värre utmaningar längs stränderna. Här ligger många vrak med krossade drömmar om ett bättre liv.

Ackers Points fantastiska fågelliv

Alla öarna i söder gynnas av den näring som kommer upp på land från havets näringskedjor. Buskarna längs stranden har läderartade blad som skydd mot de salta vindarna. Men

växterna gynnas på andra sätt. De drar nytta av den stora mängd fåglar som simmar in – eller flyger in – från havet varenda dag. En mäktig upplevelse är att möta de grå lirorna när de återvänder till sina bohålor på land – efter en hel dags jakt på föda till havs. Jag har sökt mig ut till udden Ackers Point, en kort vandring upp genom snårskogen vid inloppet till Halfmoon Bay. Numera är området naturskyddat och ett helt fantastiskt ställe om man vill uppleva fåglar på riktigt nära håll. Men det hinner bli ganska mörkt innan skådespelet startar. Helt plötsligt rasar lirorna ner genom lövverket och springande på marken skyndar de in i sina hålor. Man förstår att de genom långa tider varit lättfångade byten, och än idag bedrivs jakt på dem. Men bara öarnas ursprungsfolk har rätt att fånga dem – och under säsong är de en läckerhet som serveras på den lokala restaurangen.

Imponerande naturvård

Det finns fyra olika arter av kiwifåglar. På Stewart Island och grannöarna dominerar den bruna kiwin. På öarna kring Stewart Island finns fler kiwis än i hela övriga Nya Zeeland och under en nattvandring på rätt ställe kan man få möta, eller höra, fågeln. Det märkliga är att fågeln faktiskt betar sig som ett däggdjur och har en massa egenskaper som ju mer liknar däggdjuren än fåglarnas. Det finns mycket fina stigar på Ulva, Stewart Island och

de andra öarna. Växtprakten är enastående och fågellivet i trädskronorna är imponerande. Jag måste säga att jag är mycket imponerad av det arbete som myndigheterna lägger ner på naturvård och turism i området. Man har hittat en fin balans mellan skydd och turistisk exploatering. Längs stigarna finns skyltar med information om växterna och genom att styra besökarna på bra stigar och till övernattningsstugor kan man begränsa slitaget på övrig natur. Här finns alla möjligheter att göra flera dagars vandring längs stränder, i skogen och upp i bergsmassiven.

Med delfiner i mäktiga Doubtful Sound

Mitt andra stopp är Doubtful Sound. Utgångspunkten är staden Te Anau – ett centrum för äventyrsturism i fjordlandskapet. Till en början är det motorbåt som gäller – en dryg timmes färd över den stora sjön. Daphne och hennes man Bill driver företaget Fiordland Wilderness Experience och de är stora entusiaster som verkligen älskar den natur som de ansvarsfullt tar ut besökare i. Massturismen går till Milford Sound, så det är viktigt att det fåtal arrangörer som jobbar i Doubtful Sound kämpar för att behålla småskaligheten och ekoturismen som varumärke. Någonstans i den labyrint som utgörs av fjordens fem slingrande armar, finns åtminstone 60 delfiner som är bofasta här. Jag har en nästan ofattbar

Nya Zeeland

Få ställen kan mäta sig med Nya Zeeland när det gäller naturupplevelser. Nya Zeeland är äventyret där naturens pärlor förgyller som ädelstenar i ett smycke. Men trots att naturen på Sydön på så många sätt känns skandinaviskt hemtam är upplevelsen av spännande djur definitivt mycket större än på våra egna nordliga breddgrader. Under min expedition runt Nya Zeeland gjorde jag tre mycket olika, alla lika spännande, stopp på Sydön.

nd expedition med Bo Landin

tur när vi glider ut med kajakerna. Solen skiner och fjorden ligger spegelblank – det mer vanliga är annars regn, blåst och helvetets alla mygg!! Fjorden bjuder på den häftigaste kajakpaddling jag någonsin varit med om. Att också få möta delfinerna i denna miljö var en nästan oslagbar upplevelse. Men frågan är om det var jag som tittade på dem, eller de som tittade på mig! Ett av de stora problemen för paddlare i fjorden är att bergen är så branta att det nästan inte finns några platser alls att komma i land på. Därför bör man planera sin tur noggrant, för när stormen blåser upp blir problemen snabbt stora. Att paddla med erfarna fjordpaddlare som Daphne och hennes team är helt nödvändigt.

Pingvinerna på Otago

Mitt tredje stopp blir Otagohalvön utanför Dunedin längs östkusten. Cykel är ett bra alternativ om man vill ta sig tvärs över Sydön. Det gäller i så fall att cykla bortom allfarvägen. På de mer trafikerade vägarna, alla utan vägrenar, vill jag inte riktigt rekommendera cykling. Tvärs över hela centrala Sydön går en gammal järnvägsbank som idag används för mountainbike. Det är en spännande expedition genom jordbrukslandskapet; från fjordlandet till kusten. Huvuddelen av den sträckan är grus och tuff cykling. Här ute på Otagohalvön är det mest asfalt och härligt mycket upp- och nerför. När man Taiaroa

Bo Landin med en brun kiwifågel.

Head, längst ut på halvön, bjuder naturen på möten med albatrosser (som kan studeras på bo från nära håll), närkontakt med sälar och sällsynta gulögda pingviner. Speciellt pingvinerna är kul att se då de vaggar iland framåt kvällstimarna. De har sina bon högt upp i bergsluttningen och ligger man bara skyddad i det höga strandgräset eller i iordningsställda gömslen (rekommenderas) kan man se dem komma i långa rader. ■

Vi presenterar:

Bo Landin är biolog, vetenskapsjournalist och filmproducent. Sedan 20 år driver han Scandinature som producerar naturprogram för bland andra Discovery Channel och National Geographic. I Sverige är Bo mest känd som programledare för sina populära naturprogram i TV4.

Hajarna återintar Syd

Text: Eva White

Renare vatten i Sydneys hamn

Vattnet i Sydneys hamn har blivit renare under de senaste åren. Det är goda nyheter för alla badsugna. Det är också goda nyheter för fiskar som nu återvänder till vår hamn i allt större antal. Ekosystemet under vattnet bygger ju på att de större arterna livnär sig på de mindre. Så när antalet småfisk ökar finns det också mer mat för de större fiskarna, där ibland hajar. Nu verkar det som om allt fler av dessa hittat in i vår vackra hamn igen.

Men lugn, bara lugn! Inget allvarligt har hänt. Sist någon avled efter att ha sammanträffat med en haj i Sydneys hamn var för nästan 40 år sedan. I år har man bara sett

hajar. I mars såg olika seglare med ett par dagars mellanrum en 2,5 maj lång haj som såg ut att vara den fruktade vithajen, mitt inne i hamnen. Först sågs den i närheten av färjornas tilläggsplats vid Circular Quay och några dagar senare i närheten av zoo. En erfaren dykare ombord på en av segelbåtarna sa att det var definitivt ingen delfin, för den var stor och hade stjärtfena.

–"När den hoppade och vände sidan till kunde jag se käkarna, och det såg ut som en vithaj", sa ögonvittnet.

Haj nät skyddar badstränderna

Men som sagt, grips inte av panik. Runt hela

Australiens kust har under de senaste 20 åren 24 dödsfall inträffat p.g.a. hajattack, dvs. ungefär en per år. Det kan jämföras med t.ex. surfing där 2-3 drunknar per år och fiske från strandklippor där fler är 10 sveps ut av vågor och drunknar per år. För de som ändå ängslas över hajar kan jag tillägga att längs Sydneys stränder finns det nät en bit ut i vattnet för att hålla hajar borta. Vid Sydneys havsstränder, bl.a. Manly, Bondi och Coogee, har ingen blivit uppäten av en haj sedan nät installerades 1937. Så kom och kasta er glatt i vågorna.

Otillräckliga avloppssystem

Man tror alltså att det är den förbättrade vat-

tenkvalitén i Sydneys hamn som har lett till att hajar har återvänt. Problemen med vattenkvalitén har berott på att avloppssystemet inte klarar mycket regn. Avlopp för avrinnande regnvatten svämmar över till det normala avloppssystemet som då också svämmar över och orenat vatten kommer ut i hamnen och i havet. Detta problem har nu förbättrats, men det finns fortfarande flera stränder som man bör undvika efter mycket regn.

Valarna bjuder på show

Inte bara hajar har syns i vår hamn på sistone. I slutet på juli fick Sydney fint besök av tre stora valar. Under ett par dagar underhöll de staden med att hoppa högt framför Operahuset, leka under Harbour Bridge och i största allmänhet fröjdas i det rena vattnet. Varje år migrerar valar utanför Australiens östkust. De simmar norrut till varmare vatten utanför Queenslands kust på hösten. Många honor passar på att föda sina ungar där. På våren återvänder de sedan till Antarktis när Australiens vatten blir alltför varmt. Alla australier verkar nu uppskatta valar i havet och gläds när forskare kan rapportera att antalet som migrerar förbi Sydney och andra kontrollplatser växer för varje år. Australien var faktiskt ett av de sista länderna som förbjöd valfångst. Den pågick ända fram till 1978, men nu är bara tanken på sådan jakt helt otänkbar för så gott som alla australier. De offerar i stället lunchrasen på att vandra runt Sydneys hamn för att beskåda dessa dryga 11 meter långa vidunder.

Försäkringar allt dyrare

Det är kris inom en stor del av Australiens försäkringsindustri. För de flesta av oss är det inga problem, även om premierna har gått upp. Men inom vissa områden är situationen mycket krisartad. Läkare, ridanläggningar och flera friluftsanslag har svårt att ordna sina försäkringar. Allmän ansvarsförsäkring

har i många fall blivit alltför dyr att ordna och det drabbar många områden. Många offentliga tillställningar som småstäders årliga marknad, festivaler och dylikt har fått ställas in för att försäkringsfrågan inte lösts. Nyligen var vi 10 familjer som hyrde en fotbollsplan av kommunen en söndagseftermiddag för att träffas, spela spel och leka. Det gick bra, men ansvarsförsäkringen kostade mer än hyran för fotbollsplanen. Många läkare har också drabbats av mångdubblade försäkringspremier. Ute på landsbygden med lågt antal patienter har vissa, framför allt förlossningsläkare, stängt sina mottagningar då det inte längre var lönsamt p.g.a. de höga försäkringspremierna.

Hur har det blivit på detta viset? Vårt samhälle är på väg att bli som USA, där man drar allt och alla till domstol. Också här har det blivit allt vanligare att försöka hitta någon att stämma när en olycka inträffat. Läkare blir stämda för försumlighet när något gått fel, kommunen stäms när en badgäst blivit förlamad efter att ha dykt i grunt vatten och en f.d. elev stämmer sin skola över ett skolslagsmål som ledde till men för livet. Framgångsrika kändare har i vissa fall fått ut stora skadestånd, vilket har lett till de ökade försäkringspremierna. Omständigheterna varierar naturligtvis och många av de inblandade lider svårt efter vad de varit med om. Det är dock olyckligt att det hela påverkar sådant som vi alla vill kunna ta del av, som att gå på marknad, gå på ridskola och åka och bada.

Ceremoni för oss nya australier

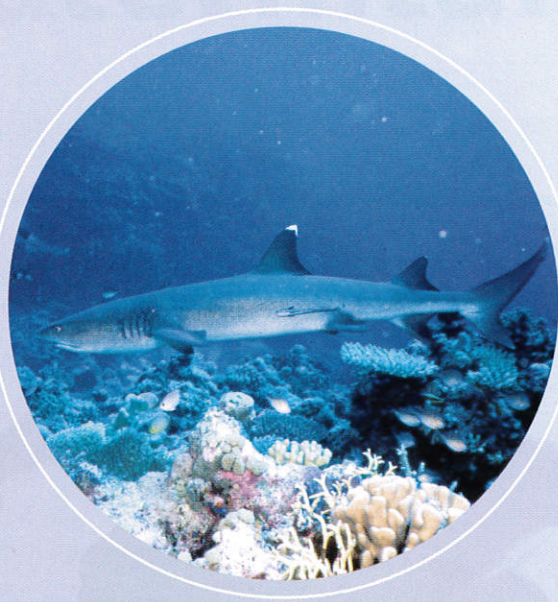
Jag är numera båda svensk och australier efter att ha blivit naturaliserad australiensare. Sverige tillåter ju sedan drygt ett år dubbelt medborgarskap och då tyckte jag att det var dags att ta steget. När själva pappersexercisen var avklarad och de australiska myndigheterna blivit övertygade om att jag uppfyllde alla krav blev jag kallad till en kort intervju. Där skulle

jag bl.a. kunna rabbla upp de rättigheter och skyldigheter jag skulle få som australier. Slutligen, för att verkligen bli australisk medborgare, skulle jag infinna mig till en medborgarceremoni i stadshuset. Med resten av familjen som entusiastiska anhängare satt jag där i stadshuset med cirka 70 likasinnade en torsdagskväll i augusti. Medan vi väntade på att borgmästaren skulle anlända underhöll vi av en gitarrspelande "aussie" som lyckades få oss att sjunga med i Walzing Matilda. När sedan borgmästaren anlät blev vi kallade att komma fram och avlägga löfte om att vara lojala till Australien och lyda dess lagar. Efter detta fick jag mitt officiella medborgarcertifikat och ceremonin avslutades med att alla vi "nya" australier sjöng nationalsången: "Australians all let us rejoice...". ■

Presentation av Eva White:

Öar har en speciell plats i mitt hjärta. Jag växte upp på Sveriges största ö, Gotland, och bor numera på världens största "ö", Australien. I alla fall säger man så här. Jag besökte den här jätteön första gången 1980 och gjorde då vad de flesta svenska turister gör, dök på Barriärrevet, besteg Ayers Rock, åkte på hamnkryssning i Sydney och badade de flesta dagar. Nu bor jag här sedan tretton år med australisk man, Peter, och två söner, Victor 13 år och Thomas 7 år. Jag tycker fortfarande att Australien är underbart. Därför har jag också nu, när Sverige äntligen tillåter det, tagit ut dubbelt medborgarskap. I Sverige var jag högstadielärare. Numer jobbar jag som informationsspecialist.

En tyst, blå

Australiens stolthet Stora Barriärrevet består av 400 korallarter, 1,500 fiskarter, över 600 öar samt mängder av havsormar, maneter, marina däggdjur och havssköldpaddor. Världens längsta korallrev sträcker sig över 2,000 km längs Australiens nordostkust och är alla dykares dröm.

Text och foto: Johnny Haglund

Blå himmel och blått hav – längs hela horisonten. M/S Reef Explorer stannar motorerna och åtta dykare från olika nationer gör sig klara. Under alla år har jag dykt med max två dykpartner och här skall jag plötsligt ha sju. Kommer det att finnas plats?

Min fråga känns helt obefogad så fort jag sjunker ner i det transparenta havet. Även om jag är bortskämd med god sikt och härliga dyk från den norska kusten, överväldigas jag helt så snart masken är under vattenytan. Botten, 21 meter under oss, blottar sig som en djungel av koraller, små grottor, stora stenar och en fantastisk undervattens-djurpark. Kvällen innan stod jag med bägge benen på land i staden Cairns. 15 timmar senare, efter en god natts sömn ombord på M/S Reef Explorer, flyter jag nu runt i denna tysta, blåa fantasivärld.

“De flesta som upplever Stora Barriärrevet påbörjar turen från just Cairns”, berättar Mark Chapman som är dykinstruktör på båten. Korallvattnet i farvattnena precis utanför staden tar därför emot enorma mängder turister, något som har satt sina spår. Undervattensvärlden här är inte lika spännande som den en gång var. Är du i första hand ute efter dykning bör du därför unna dig en längre vistelse på havet.

Världens bästa dykställen

Båtturen vi är med på varar en vecka och tar oss till platser långt ut på havet. 10 dykställen har Mark planerat för oss – och alla skall de höra till världens bästa. Min favorit kommer först efter några dagar och har adressen Ribbon Reef nr. 10.

“Förr i tiden kastade fiskarna regelbundet ut fiskrester här vid The Cod Hole”, berättar

Mark. “Detta drog till sig en speciell typ av fisk som ni snart kommer att få träffa”. Mark tar på sig handskar med metallnät, tar med sig en bytta fiskrester och hoppas i havet. Vi följer efter och väl nere på den sammetssmyckade sandbotten dyker några stora klumpiga fiskar upp: potatistorsken.

Mark matar de stora fiskarna samt ett hundratal andra som också har fått nys om vår närvaro. Mest fascinerande är ändå potatistorsken. De är som kelsjuka hundar. Med försiktiga rörelser kan vi klappa fiskarna på huvudet och under hakan. Två vitfenade revhajar gör sitt inträde på arenan. De cirklar nyfiket runt oss men i likhet med de flesta hajar är de helt ofarliga.

Nattdyk under mystisk fullmåne

Samma kväll har vi begett oss några nautiska mil norrut. Natten har sänkt sig över revet och därmed öppnas en helt annan värld. Fiskar

fantasivärld

som är vakna om dagen sover oftast nattetid, och omvänt. Men den största förändringen är känslan av att vara viktlös i nattmörkret. En av de mest fascinerande sidorna av nattdyk är att hela världen bara består av vad lyktan illuminerar. Vad som finns utanför den zonen är det bara fantasin som sätter stopp för.

Den klara himlen med en stark fullmåne gör detta dyk mycket speciellt. Det blir faktiskt inte helt mörkt, i alla fall inte 15 meter under vattenytan. När vi slår av lyktorna ser vi konturer av koraller och böljande sanddyner i det svagt grönaktiga ljuset. En sepiabläckfisk dyker upp ur mörkret. Vi lyser på den men när vi försöker närma oss den ändrar den plötsligt form och färg. En blåprickig rocka svävar förbi oss medan en murena slungar sin långa kropp ut ur en håla för att betrakta oss närmare.

Tigerhaj på besök

En timme under vatten gör kroppen hungrig och väl ombord har skeppets kock gjort i ordning en suverän måltid. Men som ett litet försök tar Mark några köttrester inlindat i tyg och binder i ändan på ett rep som han släpper ner i det svarta havet. Två starka lyktor fokuserar på betet och vi intar middagsbordet – men inte så länge.

Efter fem minuter ropar Mark från däck. Alla stormar dit och långt nere i det gröna mörkret ser vi en gedigen skugga som cirklar runt tyget med köttresterna. Plötsligt slår djuret till mot köttet, tar tag och ruskar så hårt i det att hela den stora båten rör sig. Så försvinner den nöjd tillbaka i det stora djupet. "Sannolikt en fyra-fem meter lång tigerhaj", berättar Mark och flinar. Och där nere var vi för bara en liten stund sedan, tänker åtta tysta dykare. Men Mark berättar vidare: "Många har en del felaktiga uppfattningar om haj, men chansen att bli träffad av blixten är faktiskt större än att bli dödad av en haj."

Korallrevet och omgivningens hot

1975 fick världens största byggverk av levande organismer avsatt ett område större än Norge till en fredad marin park. Men även om människan har förorsakat mycket ödeläggelse av världens största korallrev står vi inte för det största hotet. Sjöstjärnearten *Acanthaster Planci* har skadat delar av korallerna på de centrala delarna av revet. Ett annat hot är väderfenomenet El Niño som har resulterat ovanligt varmt vatten i Stilla Havet. Hela 60% av det 345,400 kvadratkilometer stora revet kan vara hotat.

Undervattensparadiset lever vidare

Men frukta inte, ett undervattensparadis är det fortsatt och kommer så vara lång tid framöver. Var de vackraste dykplatserna är kan diskuteras, men det härskar inget tvivel om att ju längre norrut du kommer, desto flottare blir revet. Många av reven norr om Ribbon Reefs är faktiskt fortsatt utforskade. Från den lilla staden Lockhart River, ca 50 mil norr om Cairns, är det bara en kort båttur till några av de mest fantastiska dykplatserna i världen.

Men från Townsville, Cairns och Port Douglas kan du också uppleva ditt livs dykäventyr. Alternativen är många, vare sig du är nybörjare på jakt efter mer erfarenhet, eller om du är en erfaren dykare på jakt efter äventyr. ■

Vi presenterar:

Johnny Haglund är frilansjournalist och bosatt i Oslo. Han har rest runt i världen under 14 år och har varit i över 42 länder. Haglund har jobbat som journalist sedan 1995 och reste innan dess under många år som backpacker.

MyPlanet Education

presenterar årets turnerande mäsas om

Studier – Arbete – Reseäventyr

Under första veckan i oktober kommer vi att besöka fyra städer i Sverige för att informera och inspirera till universitets- och collegestudier, språkkurser och resor i Australien, Nya Zeeland och USA, Kanada samt volontär- och korttidsarbete i Australien och Nya Zeeland. Under mässorna kan du bland annat ta del av följande:

- Träffa representanter från våra samarbetsuniversitet i de fyra länderna
- Prata med studenter som studerar eller tidigare studerat utomlands
- Diskutera ansökningsprocessen, språkstudier, visum och resor med MyPlanets personal
- Hämta information om studiemedel från CSN
- Diskutera med kunniga medarbetare från Australian New Zealand och Canadian American Friendship Societies
- Skaffa information om volontär och korttidsarbete (Working Holiday) i Australien och Nya Zeeland

För dig som har drömt om att åka skidor i Rocky Mountains, klättra i Nya Zeeland eller kanske paddla havskajak i Barriärrevet, kommer vi dessutom att arrangera en äventyrskväll (se information sid 12). Äventyrskvällen kommer att gå av stapeln direkt efter mässan i Göteborg och Stockholm.

För mer information om mässorna, vilka universitet som kommer finnas representerade samt ett detaljerat program för äventyrskvällen, kika in på vår hemsida: www.myplanet.com/education

Mässorna är kostnadsfria och du behöver inte föränmäla dig. Medlemmar och de mässbesökare som hämtar ut en inträdesbiljett före klockan 18.00, har gratis inträde till äventyrskvällen. Inträde för övriga besökare är 40 kronor.

Varmt välkommen!
MyPlanet Education

Måndag 30 september, kl. 15-19
Göteborg

Burgårdens gymnasium
Skånegatan 20 (Äventyrskväll 19-21)

Tisdag 1 oktober, kl. 16-19
Linköping

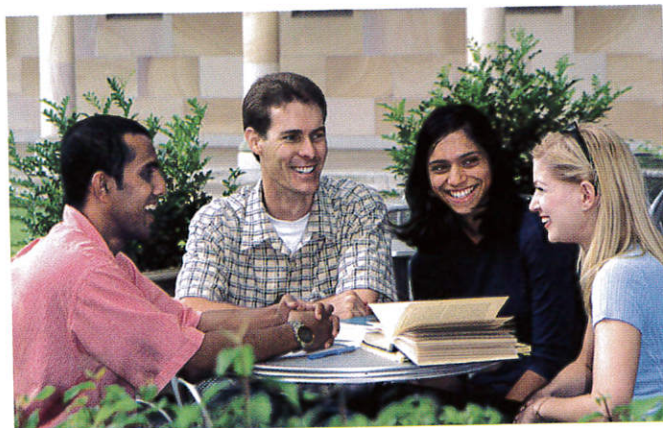
Nationernas hus
Ågatan 55

Onsdag 2 oktober, kl. 16-19
Örebro

City Konferenscenter
Klostergatan 23

Torsdag 3 oktober, kl. 15-19
Stockholm

Bygget Konferens & Fest
Norrländsgatan 11, 4tr. (Äventyrskväll 19-21)

Smått och gott

Föreläsning

En spännande föreläsning om Australiens urbefolkning; aboriginerna.

Är du nyfiken på att lära dig mer om mänsklighetens äldsta existerande kultur? Planerar ditt jobb eller din förening att ha en temakväll om Australien? Missa inte chansen att i samarbete med MyPlanet anlita en av Sveriges skickligaste didgeridoospelare, den populära föreläsaren Lars Wallin. Lars har sedan 1989 gjort åtskilliga resor till Australien för att studera den aboriginiska kulturen. Med fantastiska diabilder från aboriginernas landområde Arnhem Land berättar Lars om skapelsemyter, drömtiden, levnadsvillkor, ceremonier, mötet med balanda (vite mannen), turism samt bjuder på underhållning med instrumentet didgerido. Kontakta MyPlanet för mer information.

World Firefighter Games 2002

Nya Zeeland är värdnation för årets upplaga av Word Firefighter Games. I år är det extra speciellt eftersom tävlingarna tillägnas brandmän som offrat sina liv i sitt jobb. Även om prestigefyllda tävlingar som Toughest Firefighter Alive Contest är publikmagneter, är tävlingarna lika mycket ett socialt evenemang. Läs mer om de spännande tävlingarna som pågår i Christchurch mellan den 26 oktober till den 2 november 2002 här: www.firefightersgames2002.com/

Vill du besöka tävlingarna?

Kontakta MyPlanet hjälper vi att arrangera resan.

Rugby World Cup 2003

Den 10 oktober 2003 brakar det loss Down Under! Då är det nämligen dags för invigning av Rugby Wold Cup som pågår i 6 veckor. Antalet deltagande länder är större än någonsin, över 90 stycken. Matcherna kommer att spelas på olika arenor runt om i Australien på sena eftermiddagar och kvällar dels för att fler människor ska kunna ha möjlighet att följa matcherna och dels för att förhindra att spelarna blir utmattade av värmen. Lär mer om de spännande matcherna på Rugby World Cup's hemsida: www.rugbyworldcupweb.com/

MyPlanets egen rugbyfantast och tillika kiwi, Rod, hjälper dig gärna att komma dit. Kontakta honom på vårt Stockholmskontor: 08-442 98 80 eller e-mail: sto@myplanet.com

Ny förening

Ny förening för australiensare som bor i södra Sverige

I Stockholm finns Southern Cross Club och i Göteborg finns Mirrabooka Club. Nu startar även en klubb för australiensare som bor i södra Sverige; Club Down Under Skåne. Dessa föreningar fyller en viktig social funktion för aussis som bor i Sverige. Att dela med sig av sina erfarenheter, träffa nya och gamla vänner eller att hålla traditioner vid liv såsom firandet av Anzac Day, spela Touch Rugby eller kanske bara att se senaste rugbymatchen på TV tillsammans. Hör av dig till Cecilia på MyPlanet (08-442 9880) om du vill komma i kontakt med dessa föreningar.

Jillie 2 år, Christer 4 år samt föräldrarna Per och Lone Knorborg cyklade runt Nya Zeeland på fyra månader. De fyra samt all packning fördelades på två mountainbikes med tillhörande trailers.

5,000 km i cykeltra

Nedförsbacke mot Christchurch

Text och foto: Lone Knorborg

Vi hade fördelat vikten så att Per hade fyra cykelväskor på sin cykel, två små för barnens kläder och två stora till våra kläder. Tält, liggunderlag, sovsäckar, kastruller, mat och liknande var i hans trailer, tillsammans 80-100 kg beroende på hur mycket vi hade handlat. Själv cyklade jag med våra barn och alla våra skor i den andra cykeltrailern (tillsammans 50 kg). Per är fysiskt mycket stark medan jag hade 15 kg övervikt att släpa på i början, så tidigt under resan fick han vänta på mig då det var jag som bestämde farten.

Barnen är uppvuxna med att åka cykeltrailer så det var inget problem. De hade roligt och pratade om allt som de såg längs vägen. Allt händer ju i deras tempo vilket var en bra fördel för det gav dem mycket att prata om. Vi kan nu efter två månader hemma fortfarande höra dem säga: mamma, minns du i Nya Zeeland, när..!

Vi övernattade i regel på campingplatser som i Nya Zeeland oftast är bra utrustade. Priset låg genomsnittligt för oss fyra på NZD 25 per dygn. Vi var i Nya Zeeland mellan december och april 2002, under den blötaste sommaren de haft på länge. Vi hyrde därför ibland en stuga på campingplatsen, priserna varierade mycket beroende på standard och läge. Vi betalade allt mellan NZD 20 och 60. Det är perfekt att ha möjlighet att hyra stuga om vädret är dåligt, men vi tyckte sängarna var alldeles för mjuka och sov faktiskt bättre på våra liggunderlag.

Våra dagar såg i regel ut ungefär så här: Vi checkade ut från campingplatsen kl. 10 och cyklade i ca två timmar varefter vi stannade vid någon fin lekplats. Nästan alla småstäder och byar har bra lekplatser med matbord. Här stannade vi någon timme så att barnen fick röra på sig. Då det var något extra att se

på, vilket oftast var fallet, valde vi alltid vandringsturer som var under en timme då det gällde att ta hänsyn till de två småtingarna. Men de ÄLSKADE det. Christer frågade varje gång vi passerade en skylt som pekade ut vandringsturer om vi inte kunde gå ut och gå lite! Efter lunchen tillbringade vi ytterligare ca två timmar på cykeln. Ingen del av rutten var planerad hemifrån. Detta då vi är övertygade om att man bara blir stressad av att ha en bestämd resplan. Vi cyklade mellan 10 och 119 km per dag beroende på vad det fanns som vi ville se och uppleva. Ibland cyklade vi bara ut på dagsturer, eller så gick vi vandringsturer.

Det är viktigt att man är medveten om att det är tufft och tar längre att ta sig fram när man cyklar med barn. Vi körde efter boken "Pedallars Paradise". Mentalt hjälpte det att veta att nu var det bara så och så långt kvar på en uppförsbacke – Nya Zeeland är ju väldigt

På utflykt med Tranz Alpine

ler

En erfarenhet rikare – ge den till andra medlemmar

kuperat. Man skall veta att bilister kör fort och att det inte finns så många cykelvägar. Barn skall vara extremt vana cyklister innan de själva kan cykla.

Vår resa gav oss sammanhållning och härliga upplevelser. Vi fann varandra som man och hustru då vi var långt borta från vardagens plikter och tidsramar. Barnen trivdes jättebra med varandra. Vi har också fått nyzeeländska vänner för livet efter att ha bjudits hem till många. Det väcker nämligen uppmärksamhet att resa på det sätt vi gjorde! ■

Info

Skall du cykla i Nya Zeeland rekommenderas dessa böcker:
Pedallers' Paradise (North Island eller South Island)
Cycling New Zealand från Lonely Planet
Beställ dem genom MyPlanet Shop, sid 9.

Familjen Knorborgs erfarenhet från cykelturen runt Nya Zeeland kan förhoppningsvis medverka till att andra som är nyfikna på att göra något liknande blir inspirerade. Att dela sina erfarenheter med andra är precis det som grundtanken med MyPlanets nätverk, som vi håller på bygger upp, är. Den stora kunskap som våra medlemmar besitter sätts i system och görs tillgänglig. Så när du nästa gång har en specifik fråga kanske du får ett svar som gör den stora skillnaden.

Har du kunskap om något som andra kan vara intresserade av att få veta vill vi jättegärna att du kontaktar oss – även om du själv kanske tycker att det du kan inte är så märkvärdigt. Det är nämligen summan av medlemmarnas kunskap och erfarenhet som gör MyPlanet nätverket till ett nyttigt redskap.

Vill du vara en del av MyPlanet nätverket så kontakta Cecilia Eliaeson på tel. 08-442 9880, på e-mail cel@myplanet.com eller på adressen Roslagsgatan 35-37, 113 54 Stockholm. ■

Vi planerar att dela in nätverket i följande kategorier:

Resesätt – det kan exempelvis vara bilsemester, upplevelser med husbil, cykelsemester, vandringsturer eller resa med barn.

Geografiska områden och städer – denna kategori kan exempelvis inkludera de australiska staterna, Fiordland, Tasmanien, The Outback, nationalparkerna, Barriärrevet eller Stewart Island.

Intresseområden – det kan ex. vara aboriginsk kultur, historia, sport, växt- och djurlivet samt konst och kultur.

Innan du kontaktar oss är det bra om du funderar igenom vilken/vilka kategorier du vill bidra med. Vi ser också gärna att du kontaktar oss om du är intresserad av att hålla föredrag, bidra med en artikel till MyPlanet Magazine eller med information till hemsidan.

Nu blir det billigare!

Den australiska och nyzeeländska dollarkursen har sjunkit. Vi har tagit konsekvenserna av detta och sänker därför priserna på hyra av bil och husbil, hotellövernattningar, sightseeing-

turer m.m. Det innebär också att priserna i våra kataloger inte längre är korrekta – på ett positivt sätt. Planerar du att resa, tveka inte att kontakta våra resesäljare på

08-442 98 80 / 031-774 00 75, så berättar vi mer. När du väl är Down Under, kommer du att bli glatt överraskad över hur mycket mer du får för pengarna! ■

Vänskapsföreningens resefond delar ut fyra stipendier

Jacarandaträd i full blom.
Foto: Tourism New South Wales.

Styrelsen för Vänskapsföreningens skandinaviska resefond har valt ut fyra sökanden som vardera får ett stipendium på 3,000 kr. Resefonden fick 53 ansökningar från Danmark, 40 från Sverige och 1 från Norge. De lyckliga blev:

- Maria Nyborg Matthiesen, som skall på en 3 månaders studievistelse till Christchurch College of Education och därefter praktisera på en folkhögsskola.
- Julie Stougaard Neumann, som skall studera Policy Studies på Murdoch University i Perth
- Aila Andersson, som skall studera Legal Science vid Bond University, Gold Coast i Queensland
- Pontus Jörnhagen, som skall studera fysik vid University of Technology, Brisbane och dessutom spela rugby down under.

Resefonden önskar de fyra lycka till!

Resefondens styrelse består av:

Frans Erve, Australian New Zealand Friendship Society of Denmark

Marianne Bab, Australian New Zealand Friendship Society of Denmark

Leif Johansson, Australian New Zealand Friendship Society of Sweden

David Scott Hamnes, Australian New Zealand Friendship Society of Norway

Nästa deadline för ansökan är den 1:a februari 2003.

Ansökningsformulär och information om fondens ändamål finns att laddas ner på vår hemsida www.myplanet.com.

Ny styrelse

Lördagen den 11:e maj hölls det första representantsmötet för World Association i Köpenhamn.

På vänskapsföreningarnas årsmöten i mars och april i Sverige, Danmark och Norge valdes representanter till "föreningarnas förening", World Association of MyPlanet Friendship Societies.

I ögonblicket är fem vänskapsföreningar knutna till World Association, nämligen Canadian American Friendship Societies från Sverige och Danmark samt Australian New Zealand Friendship Societies från Sverige, Danmark och Norge. Målsättningen med World Association är först och främst att stötta de nuvarande föreningarna tvärs över landsgränserna, att förmedla bra idéer till nytta för medlemmarna samt att medverka till att bygga upp nya vänskapsföreningar inom MyPlanet gemenskapen. ■

Styrelsen för World Association med fr. v:

Styrelsemedlem Lars Rubensson, Australian New Zealand Friendship Society of Sweden

Ordförande Frans Erve, Australian New Zealand Friendship Society of Denmark

Vice Ordförande Jørgen Diekmann Rasmussen, Canadian American Friendship Society of Denmark

Styrelsesmedlem Axel Sandahl, Canadian American Friendship Society of Sweden

Om man älskar guld och glitter och att pynta men saknar det som krävs i hård valuta, kan man alltid dra till Australien. För här verkar det inte vara några gränser för vilka dyrbarheter som gömmer sig i mark och hav.

Australien runt på skattjakt

Text: Bente Amundsen

Australien är nog mest känt för sina opaler, stenar som ser ut att explodera i ett fyrverkeri av färger om man skruvar och vänder lite på dem. Det är inte lika känt att Australien är hemland till den mycket sällsynta röda diamanten. För att inte tala om rubiner, safirer, guld, silver, pärlor – ja, you name it.

Vi beslutade att resa tvärs över Australien på jakt efter guld och glitter att fylla smyckeskrinet med. Men som de jordnära själar vi hade fostrats till var vi moderata optimister angående vad vi hoppades finna. Det skulle visa sig att vi emellertid hade några överraskningar att se fram emot...

Guld och gröna safirer

Första stoppet var i Queensland, ett ställe med det lovande namnet Sapphire. Det är inte många turister som brydde sig om att besöka denna oansenliga lilla gruvby, så vi mottogs väl och bjöds med på en tur där vi skulle söka efter safirer. Efter mindre än en halvtimmes

letande bland dammet fick vi ögonen på vår första glittrande safir. En grann liten sak som efter slipning vägde 0,78 karat. Den blev väldigt vacker monterad i en ring.

Fem dagar senare och fjorton stenar rikare drog vi vidare västerut till Tennant Creek – åtskilligt mer optimistiska i vår jakt på guld. Utstyrda med metalldetektor och hökblick satte vi igång. Två timmars svettigt arbete med spade och vaskpanna resulterade i en pytteliten grov klump och en hel del gult damm. Well, well, inte så illa! Gulddammet var det inte så mycket att göra med, men klumpen fick plats på safirringen och gav den en personlig prägel.

Hittelycka

“Opalstaden Coober Pedy är hetare än helvetet”, säger invånarna själva. Därför har de grävt ut sina hus i den kyliga sandstenen runt gruvorna. Rummen var naturligt dekorerade med opaler. Men det gick ju inte för

sig att hacka på folks väggar, så det var bara att ge sig ut och leta. Efter att ha sökt genom hög efter hög med grus utan resultat hade vi så smått börjat att tappa hoppet när solljuset föll på en mjölkvit liten sten som sände sina mångfacetterade strålar mot oss. Polerad i droppform blev den till ett iögonfallande halssmycke.

Nästa stopp var i närheten av Alice Springs var vi hade fått besked om att det fanns granater, en djupröd vacker halvædelsten. Hackan vi hade tagit med oss användes aldrig. Stenarna låg praktiskt taget utströdda på marken. Tätt gnistrade de rött i solskenet. Vi fyllde fickorna.

Med blodig tand drog vi norrut till diamantstaden Argyle. Men väl framme gick det upp för oss att diamanter är i en annan division. Besök i gruvorna inkluderade både helikopterfärd och kroppsvisitering. Så vi stod över – det gäller att inte bli girig. Istället styrde vi kosan mot pärlkusten i väst.

Ett sus av mystik

Av alla Australiens ädla resurser är det endast pärlor som inte är resultatet av miljontals års fossil verksamhet. Men det betyder inte att de är mindre exklusiva. Långt därifrån. En stor och fullkomlig pärla är värd långt mer än sin vikt i guld.

Enligt en gammal legend hittade en regndroppe som föll från himlen vägen in till ett öppet ostrons hjärta. Så skapades den första pärlan. Denna myt fångar den romantiska mystik som under alla tider har spunnits kring pärlor. Även om man numera vet bättre, känner man en oerhörd spänning när man står inför en så vacker skapelse som en perfekt pärla.

Slut på turen

Staden Broome är känd som pärlhuvudstaden och otaliga butiker erbjuder exklusiva varor, men vi ville inte köpa pärlor. Det är större sport att hitta dem själva. Det visade sig dock lättare sagt än gjort. Stranden var alltför långgrund och faran var överhängande för att man skulle få en surfbräda i huvudet om man vågade sig långt ut.

Vi stod längst ut på piren och tittade ner i vattnet och hörde oss för om man kanske

kunde hitta något om man snorklade. "Är ni helt galna?", frågade man oss. "Det kan ni absolut inte! Vid högvatten finns det hajar här och vid lågvatten kommer saltvattenkrokodilerna".

Skulle vi mot förmodan ha funnit en pärla skulle den troligtvis inte ha varit särskilt fin. De perfekta naturliga pärlorna är otroligt sällsynta. Inte ens om man letade ett helt liv skulle man hitta tillräckligt för ett halsband.

Lyxvara

I vissa butiker fanns det levande ostron som man kunde köpa och öppna själv. Kanske gömde sig där ett praktexemplar? Vi såg på då en man från Sydney öppnade sin. Han hade inte turen på sin sida så vi beslutade att själva avstå. Dyrt var det också. Då var det nog bättre att använda pengarna på något vi kunde se först, så vi gick för att ta oss en titt hos Paspaly's Pearls, den mest exklusiva pärlhandlaren i landet. Då vi kastade en blick på damen som expedierades kände vi att vi nog inte var klädda för uppgiften. Hon hade silkeskarf från Hermes elegant draperad över axlarna, Gucci-väska på armen och Dior solglasögon vilande på en välfriserad pannlugg.

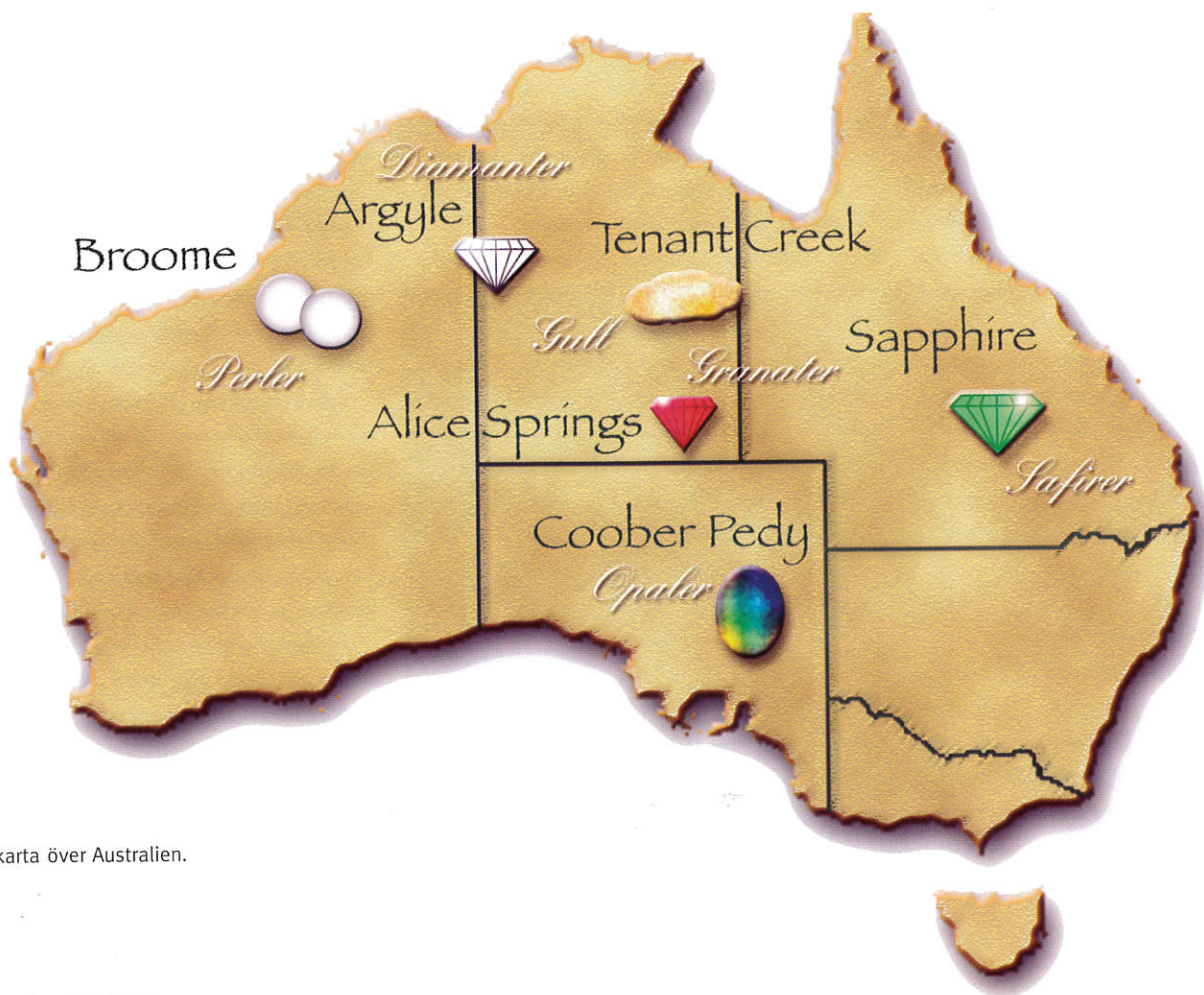
Men vi stannade kvar och njöt av det

fantastiska urvalet av smycken. Här fanns pärlor av alla färger och sorter. Hur skulle man kunna välja? Gucci-damen frågade en minst sagt feminin expedient till råds. "Well madame, alla pärlor är vackra på sitt unika sätt och ingen kan sätta sig till doms över vilken som är vackrast", sade han mjukt. "Därför blir valet av pärlor något personligt och intuitivt. Ja, det är faktiskt inte du som väljer pärlan – den väljer dig!"

Alltför dyrt

Damen valdes till slut av en enkel grönskimrande pärla, ackompanjerad av en liten diamant i infattningen. Efteråt frågade vi expedienten om priset. Den nätta summan

Skattkarta över Australien.

25,000 kronor, blev svaret. "Hade vi tänkt att låta oss frestas", ville han veta. Det hade vi gärna velat, men med tanke på flygbiljetten hem var det nog inte aktuellt, suckade vi med längtansfyllda blickar på den vackra pärlan. "Ja det är nog en fråga om prioritering," sade mannen till avsked. "Är ni säkra på att ni gör rätt prioritering?" Det var vi rakt inte.

Förnuftet segrade men pärlor fick vi ändå. Plånboken tillät ett par små örhängen. Och på köpet fick vi med oss ett nyttigt tips. Hur vet man om en pärla är äkta? Jo, man gnider den mot framtänderna. Då skall den kännas skrovlig. Falska pärlor är glatta.

Vackrast av allt

Till nordvästra Australien kommer inte många turister, i alla fall inte långväga turister. Skandinaver håller sig mest på ostkusten. Det är synd, för naturen i väst är långt mer betagande. I Broome finns en sandstrand, Cable Beach, som kvällstid överträffar varje fantasi man kan tänkas ha om vågor i solnedgång. Och apropå stränder, lite längre söderut finns den evighetslånga "Eighty Mile Beach". Här

finns inga av människan skapta byggnader och saker som förstör den kritvita och azurblå idyllen.

Här hittade vi Australiens vackraste juveler – snäckskal! I så förunderliga former att man nästan undrar om naturen sätter estetik framför praktisk nytta. De är inte värdefulla men vi vågar påstå att inga stenar kan konkurrera med deras skönhet.

Hoppet och drömmen

På vår australiska skattjakt hade vi gott sällskap. Det är inte bara ett fåtal som har kommit hit i desperat sökan efter den stora guldklimpen, diamanter och pärlor som skulle ge frälsning åt ett fattigt öde. Och andan från forna tider lever i bästa välgång. Överallt stöter man på enstaka optimister som klarar av att ha sökandet som sitt levebröd. Hallstarigt fortsätter de, även om det kan gå lång tid mellan fynden. Det är Drömmen som får dem att fortsätta. Vi förstår dem mer än väl. Har man en gång känt ruset av hittarlycka så är det lätt att bli såld. Våra anspråkslösa fynd gjorde oss inte rika, men oj så mycket spänning vi

upplevde under tiden. Och gissa om vi kommer att glittra på nästa fest!

Vi presenterar:

Bente Amundssen är en 35-årig norska som för tillfället uppehåller sig i Perth för att ta en Master i masskommunikation. Hon jobbade tidigare som informationskonsult och frilansjournalist och har rest mycket i Australien och Nya Zeeland.

Info

Innan man börjar med att söka efter guld, diamanter, safirer och andra ädelstenar i Australien krävs en tillåtelse. Varje delstat har sina egna lagar för "Fossicking", så det är viktigt att man tar reda på vad som gäller. Information finns på följande hemsida: www.gold-net.com.au/fossicking/default.htm

Jacques Cousteau besökte Poor Knights Islands och utropade öarna till en av världens tio bästa dykställen. Det unika med Poor Knights öarna är de många grottor, tunnlar och klippformationer som lockar till sig fisk och annat liv från både tropiskt och tempererat klimat.

I El Torito Cave kan man upptäcka...

Poor Knights Wonder

Poor Knights Islands består av fyra öar belägna en timmes båttur från kusten på Nya Zeelands Nordö.

Text: Lone Buchardt och Jesper Jürgensen

– Are you ready to go? Put on your lifejacket, we are taking off for Poor Knights Islands! Dykinstruktören låter morgonpigga då han hälsar oss välkomna ombord på båten "El Tigre". Motorbåten skall ta med sig dykarna ut till Poor Knights Islands, som ligger en timmes segling från ostkusten på Nya Zeelands Nordö. Klockan visar åtta på morgonen. Solen och vi har varit uppe i flera timmar. Ett dussin dykentusiaster från hela världen har bänkat sig i båtens cockpit. Alla har sin dykutrustning noggrant packade i jättestora väskor. Det utbytes dykarerfarenheter och restips. Det är februari och sommar i Nya Zeeland. Saltvattnet sprutar tillfälligt in från styrbord

då båten girar österut och sätter kurs mot en av världens bästa dykarplatser, enligt Jacques Cousteau, som ju borde veta.

Tropiskt och tempererat

Öarna påverkas av en varm undervattenström som kommer från korallhavet norr om Australien – från Stora Barriärrevet. Strömmen för med sig räkor, fiskkägga, tropiska fiskar och plantor till Poor Knights Islands. Sålunda kan Poor Knights stoltsera med både tropiskt och tempererat marint liv i sitt "wonderworld". – Öarna ligger så nära det tropiska klimatbältet att havsmiljön ger en försmak av tropikerna, säger Glenn Edney. Han är dykinstruktör vid

Poor Knights och har dykt över 3,000 dyk i området. En annan fördel med den varma undervattenströmmen är att vattnet vid Poor Knights är flera grader varmare än vid andra kuster i området. Glenn Edneys fascination av Poor Knights är stor. Han nämner den unika kombinationen av grottor, klippväggar, mjuka koraller, svampar och det färgrika fisklivet som orsak till att öarna enligt honom borde rankas till topp tre i världen. – Grottor och tunnlar gör att ljuset försvinner högre upp än normalt, vilket drar till sig djupvattenfisk till mindre djupa vatten, säger Glenn Edney. Han tillägger att den fantastiska sikten, som varierar mellan 15 och 60 meter, är ett extra plus.

Dykning för alla

De flesta grottor och tunnlar vid Poor Knights är öppna mot ytan. Det betyder att dykare på alla nivåer kan njuta av de mer än 60 dykplatserna. Djupet varierar från 15 till 90 meter, men det är ytterst sällan värt att gå djupare än 25 meter. Poor Knights är ett mecka av dykmöjligheter för dykare på olika nivåer. På vissa platser kan det vara starka undervattenströmmar, speciellt vid fullmåne, men planerar man sina dyk ordentligt kan oönskade utmaningar undvikas. För de erfarna och professionella dykarna finns alla slags utmaningar man kan önska sig. Grottor, tunnlar och klippelare är en lekplats för undervattensfotografering. Detta då fisk och växter koncentreras hit och det skapas spännande ljus mellan skuggor och solens strålar.

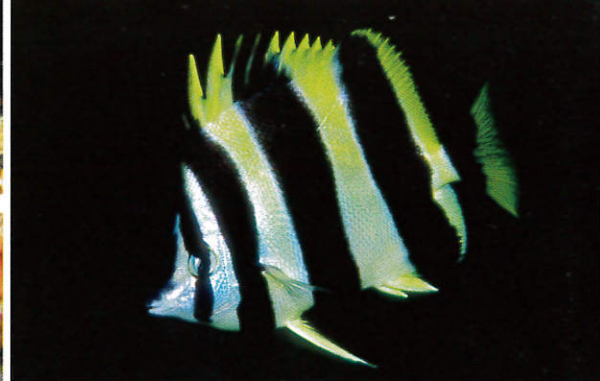
Ankras båten på ett enda ställe finns det ändå möjlighet att uppleva mycket varierande marint liv inom korta avstånd. Generellt finns tre typer av dyknatur: Vertikala klippväggar,

jupvatteneffekt vid litet djup.

Poor Knights bjuder på ett fascinerande marint liv med färgsprakande fiskar och växter.

Den tropiska korallfisken Lord Howe är sällsynt i Nya Zeeland men finns vid Poor Knights Islands.

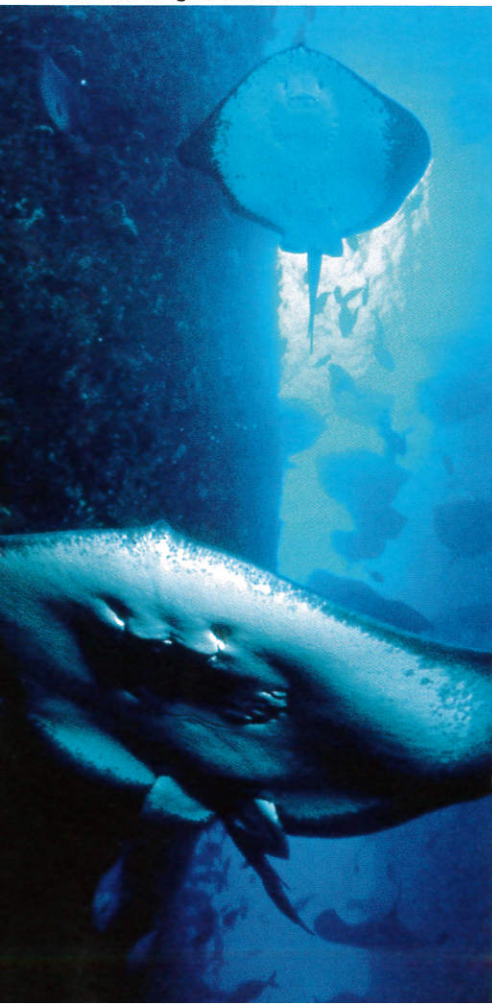
land

tångskog och en slags sandträdgård – alla med ett rikt och färgsprakande fisk och växtliv. På ett enda dyk kan man röra sig i alla dessa typer av natur genom att bara flytta sig 50 meter.

Poor Knights pudding

De fyra öarna är skapta av vulkaner för många miljoner år sedan. De ursprungliga vulkanklipporna har resulterat i den speciella koncentration av undervattensgrottor, tunnlrar

Stingrays håller till i grotterna vid Poor Knights Islands.

och klippformationer. Själva historien om öarna går tillbaka till 25:e november 1769, då kapten James Cook passerade öarna och namngav dem efter en engelsk morgonrätt (Fattiga riddare). Varför berättar emellertid inte historien. Redan 1922 utsågs öarna till naturreservat och har sedan dess varit fredade. Det marina livet 800 meter utåt från öarna har varit marinreservat sedan 1981, men dykning är tillåten så länge man följer reglerna. – Även om en storm ödelägger det marina livet mer än 1,000 dykare betyder inte det att man som dykare inte skall respektera det marina livet, påpekar Glenn Edley.

Farväl till Poor Knights

Två dyk och åtta timmar senare är spänningen förlöst ute på dykbåten "El Tigre". Dykare och vådräkter kämpar med varandra. Med hyrd luft har vi för en kort stund varit besök i korallernas färgrika värld och på lånad tid delat lekplats med stingrays och kingfish. Nu vet vi vad Cousteau talade om då han rosade öarnas klippnatur som dykkulisser.

– Do you want coffee, tea or soup? Erbjudandet från en av besättningsmännen flyttar uppmärksamheten från de stora upplevelserna under vattnet till hungern i kroppen. De våta skrynkliga fingrarna sträcker sig efter kex och choklad som delas ut. En efter en sjunker alla trötta ned på soldäcket och inne i cockpit. Som en sista hälsning till öarna tar båten en sväng via Rikoriko Cave. – Try to shout, säger kaptenen i högtalaren. Eko-ljuden vittnar om att Poor Knights också ovan vattnet har en klippnatur av dimensioner. Långsamt lämnar båten äventyrsöarna och sätter kursen mot Tutukaka och civilisationen. ■

Poor Knights Islands

Var?

Poor Knights Islands ligger 24 km från kusten utanför Tutukaka – ca tre timmars bilfärd norr om Auckland.

Hur?

Dykningsturer avgår från Tutukaka, var det också finns övernattningsmöjligheter.

Hur mycket?

Dagstur inkl. två dyk och dykutrustning 840 kr.

Dagstur inkl. sightseeing, användning av kajak samt snorkelutrustning 460 kr.

Dagstur inkl. två vrakdyk och dykutrustning 840 kr.

Priserna gäller tills 31/10 2002.

När?

Man kan dyka vid Poor Knights året runt.

Populära dykställen i Nya Zeeland

Goat Island

Ön ligger utanför Leigh (ca 45 minuter norr om Auckland). Ön ligger på simavstånd från fastlandet, så det finns också goda möjligheter att snorkla. Här finns en stor mängd stora fiskar, exempelvis den för Goat Island så karaktäristiska Blue Cod.

White Island

I Bay of Plenty - ett par timmars seglats från kusten - ligger White Island, som bjuder på fantastisk dykning i alla avseenden.

Taupo

Vid Huka Falls på Waikato River finns en mycket krävande dykning i strömt vatten.

Milford Sound

Samma upplevelse som vid Poor Knights när det gäller djuphavsliv med mycket bra siktdjup. Massor av svarta och röda koraller och ett livligt marint flora och fauna.

Riwaka River

I närheten av Abel Tasman National Park finns det dykmöjligheter i det klara vattnet i Riwaka River. Endast fyra dykare åt gången är tillåtna att dyka här och endast i 20 minuter.

Bay of Islands

Det världskända Greenpeace fartyget, "Rainbow Warrior", som blev sänkt av franska agenter i Auckland 1985, ligger nu utanför Paihia på Nordön. Dykare kan besöka vraket och bl.a. uppleva de färgstarka anemonplantorna i sällskap med många olika sorters fiskar.

Info

www.divenewzealand.com

Nya Zeelands månatliga dykmagasin. Här finns länkar till de mest kända dykställena i Nya Zeeland under "NZ Dives sites".

www.diving.co.nz

Tutukaka - den största arrangören av dykturer till Poor Knights Islands.

www.wadedoak.com

Nya Zeelands främsta undervattensexpert.

Fantastiska Fiordland

En säl dyker upp i vattenbrynet. Solen bryter fram genom molnen som hänger runt bergstopparna. En överväldigande frodig grönska av mossor, ormbunkar och gigantiska träd täcker de branta bergssidorna. Båten som ligger för ankar är det enda tecknet på civilisation inom en radie av flera kilometer.

Vill du uppleva den förunderliga stillheten och stämningen i det här storslagna naturområdet ska du välja en båttur på antingen Milford Sound eller Doubtful Sound med övernattnings ombord. För att vara säker på att få plats bör du beställa turen innan du reser till Nya Zeeland. De turer som vi föreslår här utgår från Te Anau.

Milford Sound by night

Turen börjar på eftermiddagen och går i hela fjordens längd till Harrison Cove där det kastas ankar. Här kan du se fram emot en spännande kväll på fjorden och att få vakna upp till en ny dag med endast naturens egna ljud som ackompanjemang. Möjlighet finns att antingen gå i land eller följa med på en kajaktur.

Sätter du värde på komfort ska du välja turen med Milford Mariner.
1 790 kr (1/10 - 31/3 2003).

Är du nöjd med att övernatta i en fyrmanshytt ska du välja Milford Wanderer.
1 260 kr (1/10 - 31/3 2003)

Priset gäller per person och inkluderar övernattnings i dubbelhytt med bad/toalett eller i fyrmanshytt, middag, frukost och transport Te Anau - Milford Sound tur/retur.

Doubtful Sound by night

En båttur på Doubtful Sound består faktiskt av flera båtturer eftersom man först ska ta sig tvärs över Lake Manapouri till West Arm. Härifrån ringlar sig vägen över Wilmot Pass till Deep Cove där båtturen på Doubtful Sound startar. När man kastat ankar, blir det dags för en kajakutflykt och en tur i en mindre båt med glasbotten.

1 090 kr (1/10 - 31/3 2003)
Priset gäller per person och inkluderar övernattnings i dubbelhytt, middag, frukost och transport Te Anau - Doubtful Sound tur/retur.

Inte på månen utan tre meter under havsytan.

“Seawalking” – ett helt nytt sätt att uppleva havets underbara värld.

På havets botten

Text: Marianne Clausen

Under min härliga semester i Australien provade jag något nytt och spännande. Jag följde med Sunlover Cruises på en båttur ut till Moore Reef, ett rev som ligger ca två timmars båtresa från Cairns.

Jag skulle för första gången prova på “seawalking”. När vi kom fram till Moore Reef la båten till vid en ponton. Först fick jag ta på mig vådräkt, blybälte och dykarskor. Därefter fördes jag bort till en metalltrappa som ledde ner i vattnet. Där stod jag sedan med vatten upp till halsen och fick undervisning i dykarspråket (tecken med händerna) av en av instruktörerna. Det är viktigt att man kan kommunicera på det här sättet om man skulle bli dålig eller rädd under dykningen. Jag var för övrigt inte säker

på om jag skulle våga gå ner under vattnet eftersom jag var rädd för att inte kunna få luft. Men det blev det inga som helst problem med. Det gick till och med bra att behålla glasögonen på!

Så var det dags för det spännande ögonblicket. Jag tog på mig den speciella, 36 kg tunga “seawalker”-hjälm och gick nerför trappan igen och under vattenytan där djupet var ca 3 meter. Det gick jättebra att andas. Och i vattnet var det helt underbart – jag var omgiven turkosblått vatten med massor av randig fisk som jag kunde mata. Fick en sjöstjärna som en av instruktörerna hade hittat. Att gå under vattnet med den här hjälmen på huvudet är förmodligen som att gå på månen – även om det är något som jag inte har provat.

Jag kunde hoppa runt bland alla fiskarna. Det var en fantastisk och rolig känsla- och hela tiden har man sällskap av en otroligt kompetent dykinstruktör. Det är verkligen något som jag kan rekommendera!

Sunlover Cruises är det första och enda företag som erbjuder “seawalking” i Australien – en lysande idé och ett roligt och bra sätt att ta sig under vattnet utan alltför stor ansträngning. Det är något som även passar personer som inte är så aktiva. Kontakta Sunlover Cruises www.sunlover.com.au för information. ■

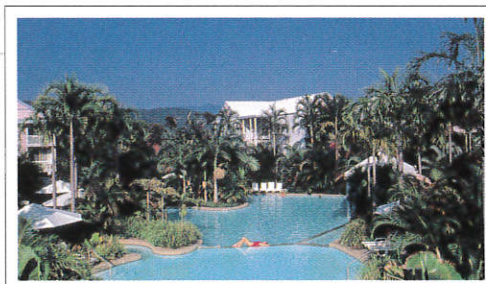
Åk lite längre norrut

Cairns är en bra utgångspunkt för utflykter till korallrevet och till den tropiska regnskogen. Men du kan också välja att bo i Port Douglas, 64 km norr om Cairns. Port Douglas har ett idealiskt läge, och till skillnad från Cairns kan Port Douglas erbjuda en sex kilometer lång kritvit sandstrand. Dessutom är tempot här lite lugnare.

Håller du på att planera din resa, ska du ta med Port Douglas i dina funderingar. Just nu har vi ett fint erbjudande om du väljer att bo på Rydges Reef Resort Port Douglas – en fyrstjärnigt resort omgivet av en fantastisk tropisk trädgårdsanläggning med inte mindre än fem swimmingpooler.

Bo fyra nätter – betala för tre
1 050 kr

Priset gäller per person i dubbelrum. Erbjudandet gäller vid beställning före den 31/3 2003 och när man reser under perioden 1/11 2002 - 31/3 2003.

Havets skaffereri

Text: Hanne Bache

Australiens många olika vattenområden är ett stort och imponerande matförråd, som rymmer allt från vardagsmat till mer exotiska delikatesser. Till den mer exotiska kategorin hör "mudcrabs" som har fått dess namn eftersom de lever sina liv i mangroveträskens varma lera. Då jag för fyra års sedan gjorde fältarbete på Melville Island, norr om Darwin, upplevde jag den stora kulinariska sensationen att som enda kvinna bli serverad en stor skål med dessa enorma krabbor. Det viktigaste verktyg till denna utsökta middag var en stor hammare med vilken jag hur lätt som helst kunde knäcka klornas tjocka skal och få ut det utsökta och saftiga köttet.

En färgstark och luxuös skaldjurstallrik kan man på ett mer civiliserat sätt njuta av på "Doyles on the Beach" i Watson Bay i Sydney. Får du ett bord precis vid vattnet blir du säkert överväldigad av havets mångfald i form av krabbor, bläckfisk, jätteräkor, hummer och barramundi – allt medan du får en känsla av att sitta med fötterna i vattnet. Det gör inte saken sämre att utsikten över Sydney Harbour är av högsta klass. Även om det inte tillhör det billigaste av nöjen, har jag och min familj som tradition att avsluta varje resa till Sydney med denna skaldjursorgie serverat med en riktigt kall och god Chardonnay.

Hanne Bache

